

Tykkimiehiä ja
jääkäreitä, s. 8

Sotamuseoita maailmalta
Diekirch, Luxemburg, s. 14

Hakeutuminen Suomen kansain-
väliseen valmiusjoukkoon, s. 30

Tulikomentaja

3/2014 - TYKKIMIESTEN LEHTI

**Karjalasta kajahtaa! –
ajankohtaista Karjalan tykistörykmentistä, s. 4**

TULIKOMENTOJA 3/2014

www.tulikomentoja.fi

Julkaisija: Tykkimiehet ry

Kannen kuva:
AMOS harjoittelee savuheitteiden
käyttöä. Kuva: Evi Mika Tauru,
Karjalan tykistörykmentti.

Toimituskunta:

SIRKKA OJALA, päätoimittaja,
toimituskunnan puheenjohtaja
toimitus.tulikomentoja@gmail.com

SAMUEL FABRIN, toimitussihteeri
samuel.fabrin@museomilitaria.fi

LAURI HAAVISTO
laurihaavisto78@gmail.com

MIKKO HÖRKKÖ
mikko@horkko.fi

VELI KAURANEN
veli.kauranen@pp.armas.fi

AKI KINNUNEN
akiek@me.com

PETRI MAJURI, sotilasasiantuntija
petri.majuri@mil.fi

TERO MÄENPÄÄ, sotilasasiantuntija
tero.maenpaa@mil.fi

JUKKA SIPPOLA,
jukka.sippola@metsanhoitajat.fi

JUHANI SUNI
Lehden kiltasivut: kiltasivut.tulikomentoja@gmail.com

KALEVI VIRTANEN
kalevi.virtanen@tulikomentoja.fi

ERKKI WUOLIJOKI
erkki.wuolijoki@gmail.com

HANNU VETTENRANTA
Lehden postitusrekisteri: tilaajat@tulikomentoja.fi

ULKOASU:
Maj-Lis Krouvi / Maisan paja
maj-lis@maisapaja.info

ILMOITUSMYYNTEI:
Kaarlo Purhonen
kaarlo.purhonen@kolumbus.fi, 050 619 65

PAINO:
SLY-Lehtipainot Oy Kirjapaino Uusimaa

TOIMITUKSELLINEN AINEISTO:
Sirkka Ojala, Kiveliönkatu 12, 33580 Tampere
toimitus.tulikomentoja@gmail.com, 050 368 8460

ILMOITUSAINIESTO:
Sirkka Ojala
toimitus.tulikomentoja@gmail.com

KILTASIVUJEN AINEISTO:
Juhani Suni, Käypolku 1 D11, 13500 HÄMEENLINNA
kiltasivut.tulikomentoja@gmail.com, (03)6380 138, 0440 478 602

OSOITTEENMUUTOKSET on aina tehtävä oman killan sihteerille.
Ellet tiedä, mihin kiltaan kuulut, kysy tieto Hannu Vettenrannalta.

ISSN 1457-9715 (Verkkójulkaisu ISSN 2242-6833)

Tulikomentoja-lehti 25 vuotta sekä Pyhän Barbaran ilta to 4.12.2014 Museo Militarian Tykkihallissa

klo 18.00–18.45

**Tulikomentoja-lehti 25-vuotta
onnittelujen vastaanotto**

klo 19.00–21.30

**Tulikomentoja-lehden 25-vuotisteemalla
tykistön suojelupyhimyksen
Pyhän Barbaran ilta**

**Ilmoittautuminen 21.11.2014 mennessä
maksamalla 35 euron illalliskortti**

**Jääkärytykistön Kilta ry:n tilille
Nordea FI89 1032 3000 5114 06**

**Illalliskortti sisältää illallisen buffepöydästä
sekä alkupaljan.**

Asu: tumma puku, kunniamerkit tai paraatipuku

Lisätietoja antaa

**Jääkärytykistön Killan varapuheenjohtaja
Pekka Ahonen, puh. 0500-711140 tai
pv.ahonen@outlook.com**

**Tervetuloa juhlimaan
tykkimiesten lehteä Tulikomentoja
sekä Pyhää Barbaraa!**

Osoite:

Museo Militaria,
Tykkihalli,
Vanhankaupunginkatu 19
Hämeenlinna

Jääkärytykistön Kilta ry sekä Tykkimiehet ry

Taustalla: Jatkosodan päättymisestä tuli kuluneeksi 4. syyskuuta 70 vuotta. Kenttätykistö ampuu Juustilasta pohjoiseen. Juustila 24. elokuuta 1941. SA-kuva.

TULIKOMENTOJA

3/2014

Pääkirjoitus, Sirkka Ojala	3
Karjalasta kajahtaa! Karjalan tykistörykmentin ajankohtaisia asioita, Mika Tauru	4
Onko rauha utopiaa? Harri Kainulainen	6
Tykkimiehet ry:n palsta, Kari Halonen	7
Tykkimiehiä ja jääkäreitä, Sirkka Ojala	8
Kankaanpään Seudun Tykistöilta ry – 50 vuotta vapaaehtoista maanpuolustustyötä, Hannu Vetternanta	10
In memoriam Asko Sivula, Kari Vilamo	11
Mannanmäen näkötorni sai arvokkaan muistolaatan, Sirkka Ojala	11
Tykistön valiojoukkoa, Henri Varonen	12
Tykistörikaatin ilthartaus Kankaanpäässä, Hannu Vetternanta	13
Sotamuseoita maailmalta Diekirch, Luxemburg, Leo Johan Salo	14
Kilta- ja kokoussivut, Juhani Suni	16
Museoesineet kertovat osa 18, Samuel Fabrin	20
Tykistörikaatin Killan ampumamestaruudet ratkottiin Niinisolassa, Sirkka Ojala	21
Kirjallisuutta: Vanhan ajan vakoilua – talvisodasta 75 vuotta, Erkki Wuolijoki	22
Kirjallisuutta: Suomalainen soturi Donetskin maisemissa, Ville Kaarnakari	23
Vanhat väärtit kokoontuivat, Rovajärven rakentajat Vaasassa, Hannu Vetternanta	23
Museo Militarian kuulumisia, Samuel Fabrin	24
Merkkipäivät, Juhani Suni	25
Puujalkaritari ja Volkswagen VW166T, Veli Kauranen	26
Museomestarin kymppi, Ilkka Vahtokari	29
Hakeutuminen Suomen kansainväliseen valmiusjoukkoon, Verne Hartikainen ja Jesse Ahonen	30

ILMESTYMISAIKATAULU 2014

Numero	Aineisto päivä	Ilmestyy
4/2014	31.10.	5.12. (viikko 49)

PÄÄKIRJOITUS

Lotat naisten maanpuolustustyön uranuurtajina

Elokuun lopulla sain osallistua pieneen mutta juhllaiseen lottamuistolaatan paljastustilaisuuteen Mannanmäen näkötorniin Hämeenkyrössä. Näkötorni rakennettiin Kostulaan vuoden 1918 maaliskuussa siellä käytyjen sisällissodan taistelujen muistoksi. Näkötorni toimi talvi- ja jatkosodan aikana ilmavalvontapaikkana ja lottamuistolaatalle se on varsin sopiva, sillä lotat olivat siellä vartiossa.

Ilmavalvontalotat tähytivät viholliskooneita yleensä korkeissa suojaamattomissa paikoissa. Vartiovuoro kesti kerrallaan noin kaksi tuntia. Ilmavartiopaikoilta ilmoitettiin havainnoista ilmasuojelukeskukseen, josta tarpeen tullen annettiin hälytys. Ilmavalvonta oli lottien vaarallisimpia tehtäviä ja myös kylmimpiä. Matkat tehtiin jalan, hiihtäen ja pyöräillen. Yöllä oli kuljettava pimeässä, sillä valoa ei saanut näkyä mahdollisten pommitusten ja desanttien vuoksi. Sotavuosien 1939–1944 aikana lotat toimivat lukuisissa erityyppisissä maanpuolustusta tukevissa tehtävissä ja vapauttivat noin 25 000 miestä sotilaallisiin tehtäviin. Sotien aikana palvelutehtävissä menetti henkensä 287 lottaa.

Marraskuussa tulee kuluneeksi 70 vuotta siitä kun Lotta Svärd -järjestö lakkautettiin ja tilalle perustettiin Suomen naisten huoltosäätiö. Sodan jälkeen säätiö ylläpiti muun muassa toipilas- ja lepokoteja eri puolilla Suomea sekä Helsingissä lasten päiväkotia. Myös Sotainvalidi- ja veteraanijärjestöt ovat saaneet säätiöltä tukea kuntoutukseen. Vuonna 2004 säätiö muutti nimensä Lotta Svärd Säätiöksi. Säätiö ylläpitää Tuusulassa vuonna 1996 avattua Syvärannan Lottamuseota. Säätiön tärkeimpänä tehtävä on kuntouttaa ja avustaa entisiä lottia. Perinteitä vaalitaan ympäri maata toimivissa lottaperinneyhdistyksissä. Yhdistysten perinnetoiminnassa ovat mukana nuoremman polven edustajat ns. perinnelottina. Yhtenä Museo Militarian aktiivisena yhteistyökumppanina toimii Hämeenlinnan Seudun Lottaperinneyhdistys ry.

Lottien työ Suomen itsenäisyyden puolesta ja naisten vapaaehtoisen maanpuolustuksen saralla on ollut hyvin merkittävä. Vuon-

Kuva: Hannu Vetternanta

desta 1995 lähtien naiset ovat voineet hakeutua vapaaehtoiseen asepalvelukseen. Reserviin onkin koulutettu yli 6000 naista. Viime vuosina noin 70 prosenttia heistä on saanut johtajakoulutuksen. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen haki tänä vuonna ennätysmäärä naisia, kaikkiaan 818, joten maanpuolustustahto ja halu uhrata pieni osa omasta ajastaan ja mukavuudestaan isänmaan hyväksi elää edelleen vahvana myös naisten keskuudessa. Naisista 60–70 prosenttia suorittaa asepalveluksensa loppuun. Puolustusvoimien keväällä 2014 tekemän kyselytutkimuksen mukaan naisilla suurin syy hakeutua asepalvelukseen on kiinnostus asepalvelusta kohtaan ja mahdollinen hyöty tulevaisuudelle sekä halu kokea uutta. Myös kavereiden ja sukulaisten vaikutus palvelukseen hakeutumisellet on merkittävä. Lottina toimineilta isoäideiltä ja sukulaisilta saatu perintö ja velvoite isänmaata kohtaan siis edelleen viitoittavat tietä maanpuolustuksen pariin.

Tulikomentoja-lehden 25-vuotistilaisuus järjestetään Barbaran illan yhteydessä Hämeenlinnassa torstaina 4.12.2014 ja lehden 25-vuotisjublanumero on vuoden viimeinen lehti. Juhlakutsun löydät viereiseltä sivulta. Tervetuloa joukolla juhlimaan Tulikomentoja-lehteä sekä tykistön suojelupyhimystä Pyhää Barbaraa!

Toiminnallista syksyä kaikille!

Sirkka Ojala
päätoimittaja
sirkka.ojala@gmail.com

Karjalasta kajahtaa! – Karjalan tykistörykmentin ajankohtaisia asioita

MIKA TAURU

Karjalan tykistörykmentti on tykistön ja kranaatinheittimistön tulenkäytön koulutusyksikkö. Rykmentti kouluttaa Karjalan Jääkäriprikaatin ja alueellisten joukkojen epäsuoran tulen yksiköt sekä muut joukkotuotantotehtävien mukaiset joukot kiinteässä yhteistyössä erityisesti Kymen Jääkäripataljoonan kanssa. Rykmentin ylläpidettävä osaamisalue on tulenkäyttö hyökkäyksessä, ja kehitettävät osaamisalueet ovat operatiivinen tulenkäyttö sekä hajautetun taistelutavan mukainen tulenkäyttö ja tuliasematoiminta. Rykmentin tehtävät toteutetaan kiinteässä yhteistoinnissa Karjalan prikaatin muiden joukkoyksiköiden kanssa.

Karjalan tykistörykmentin kokoonpano muutettiin 1.7.2013. Nyt rykmenttiin kuuluu kolme perusyksikköä ja esikunta. Palattua henkilöstöä on noin 70. Rykmentin esikuntaan kuuluu tykistöjärjestelmäsektori, joka vastaa rykmentin käytössä olevien johtamisjärjestelmien ja panssariajoneuvokaluston käyttökunnosta sekä panssariajo-opetuksesta. Lisäksi sektori on vahvasti mukana AMOS-järjestelmän käyttöönotossa sekä kenttäkokeissa.

Rykmentin perusyksiköt keskittyvät kukin oman erikoisalansa koulutukseen. 1. kenttätykistöpatteri vastaa osaltaan peruskoulutuskauden koulutuksesta ja kuljetajakoulutuksesta sekä kokonaisuudessaan rykmentin varusmiesten johtajakoulutuksesta. 2. kenttätykistöpatteri vastaa tykistön tuliasemakoulutuksesta koulutta-

malla kevyitä patteristoja. 3. kenttätykistöpatteri kouluttaa kranaatinheittimistön tulliysiköt ja tulenjohtopatterit. Jääkäriyksiköiden ja tiedustelijoiden tulenjohtopartiot koulutetaan Kymen jääkäripataljoonassa.

Peruskorjaustöitä kasarmilla

Rykmentin arjessa on viimeisinä kahtena vuotena näkynyt käytössä olevan kasarmin peruskorjaus. Korjaus tehdään rappu kerrallaan ja rykmentti pääsee kokonaisuudessaan peruskorjattuihin tiloihin vuoden 2015 alussa. Kasarmin 4 peruskorjaus etenee suunnitelman mukaisesti. 3. kenttätykistöpatteri muutti uusiin tiloihin vuoden vaihteessa, ja kesällä 2. kenttätykistöpatteri sai uudenaikaiset tilat käyttöönsä. Viimeisenä valmistuu kasarmin C-porras, johon

vuoden 2014 lopussa muutavat 1. kenttätykistöpatteri ja Keuruulta prikaatiin tullut Kymen pioneeripataljoonan Raivaajakomppania.

Kasarmin peruskorjauksen jälkeen kasarmiin on mahdollista majoittaa enemmän varusmiehiä. Peruskorjattuun tupaan tulee kaapit ja punkat 14 varusmiehen majoittamiseksi. Jokaisella varusmiehellä on käytössä oma sähköpistorasia, joka mahdollistaa esimerkiksi oman puhelimen lataamisen. Aiemmin tuvassa on ollut vain yksi sähköpistorasia. Peseytymis-, kuivaus- ja WC-tilat on uudistettu täysin. Samoin luokkatilat ja kouluttajien työhuoneet on korjattu vastaamaan nykyajan vaatimuksia. Kokemusten perusteella voidaan todeta työskentely- ja majoitusolosuhteiden parantuneen merkittävästi aiempaan verrattuna.

Koulutus osana prikaatin harjoitusjärjestelmää

Karjalan tykistörykmentin koulutus- ja harjoitusjärjestelmä on osa Karjalan prikaatin harjoitusjärjestelmää. Järjestelmälle on ominaista se, että siihen on nivottu yhteen Karjalan prikaatin kaikkien kuuden joukkoyksikön koulutus- ja harjoitusjärjestelmät. Tämä antaa hyvän mahdollisuuden kouluttaa joukkoja yhteisvaikutuksen tuottamiseen. Merkittävää lisäarvoa tuottaa myös se, että koulutettava joukko harjoittelee paljon yhdessä muiden aselajien kanssa.

Viime vuosina rykmentti on kouluttanut mekanisoidun valmiusyhtymän tykistöjoukkoja ja alueellisia tykistöjoukkoja. Pääkoulutuskaustona ovat olleet 155K98 ja 122H63 -kenttätykit painopisteen siirtyessä jatkossa pelkästään 122H63:n käyttöön. 122H63-tykki on erinomainen koulutustykki ja sen panssarijärjestelmä mahdollistaa monipuolisten ammuntojen toteuttamisen prikaatin lähiharjoitusalueella Pähkäjärvelä, joka onkin tullut hyvin tutuksi kaikille rykmentissä palveleville varusmiehille. Koulutettavat joukot ovat pääsääntöisesti harjoitelleet joukko-

Karjalan tykistörykmentin 122H63-tykki suoraammunnassa täyspanoksella Pähkäjärvellä.

tuotantotehtävien mukaisissa koulutuskokoonpanoissa ja varustuksessa.

Maavoimien taistelu 2015 näkyy voimakkaasti koulutuksessa ja Pahkajärvellä toteutettavissa kovapanosammunnoissa. Hyvällä ammuntojen suunnittelulla on saatu aikaan mielenkiintoiset ja haastavat ammunnat joukkotuotettaville joukoille. Lisäksi ammunnoista on saatu tärkeitä havaintoja, jotka tukevat työn alla olevien uusien tykistön oppaiden ja käsikirjojen kirjoitustyötä. Harjoitusalueiden kehittäminen on käynnissä ja tulevissa harjoituksissa jatketaan tuliasemien linnoittamista tykeille ja kranaatinheitimille. Toiminta valmiiksi linnoitetuista tuliasemista vastaa paremmin MAAVTST2015:n vaatimuksiin.

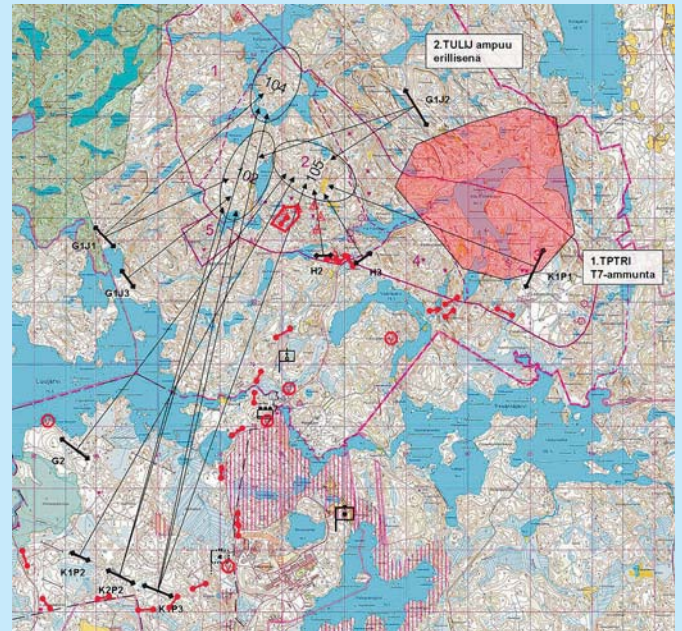
Monipuolista kranaatinheitinkoulutusta

Kranaatinheittimistön osalta koulutuksen painopiste on ollut hajautetun pataljoonan kranaatinheitinkomppanioiden (120KRH) ja panssarijääkäripataljoonien kranaatinhei-

tinkomppanioiden (AMOS) kouluttamisessa. Lisäksi koulutetaan hajautettujen komppanioiden kranaatinheitinjoukkueita (81KRH)

Karjalan tykistörykmentti aloitti uuden AMOS-kranaatinheitinjärjestelmän joukkotuotannon vuoden 2013 alussa. Koulutusta kehitetään edelleen saatujen kokemusten pohjalta.

AMOS-kranaatinheitinjärjestelmä on kotimainen, moderni ja erittäin tulivoimainen asejärjestelmä. Järjestelmä on rakennettu Patrian AMV XA-360 -alustalle, ja ruotsalaisen Hägglundsin valmistamaan asetorniin on asennettu kaksi 120 millimetrin kranaatinheitintä. Heittimissä käytetään normaalia 120 millimetrin ampumatarviketta, johon on lisätty ammuksen peräosaan lyhyt hylsy. Hylsy tarvitaan ase- ja tiivistämiseen, koska AMOS-järjestelmä ladataan vakioheittimistä poiketen putken peräosan kautta. Peräosasta lataaminen mahdollistaa luonnollisesti sen, että asejärjestelmän miehistö toimii suojassa koko ajan. AMV-alus-

Esimerkki rykmentin yhden päivän ammunnoista Pahkajärvellä.

ta tarjoaa järjestelmälle hyvän maasto- ja maantieliikkuvuuden, mikä mahdollistaa järjestelmän käytön laaja-alaisesti erilaisiin taistelevan joukon tukemistehtäviin.

AMOS-kranaatinheitinjärjestelmän erityisominaisuus on kyky tuliryöpyn ampumiseen. Tuliryöpyn kansainvälisessä käytössä oleva lyhenne on MRSI (Multiple Rounds, Simultaneous Impact). Tuliryöpyssä yhdellä järjestelmällä kyetään ampumaan useita laukauksia siten, että ne iskevät samaan maaliin yhdenaikaisesti. Tällaisessa tulitehtävässä saadaan kolmella järjestelmällä ammuttua esimerkiksi 18 laukausta yhdenaikaisesti maaliin, jolloin hetkellinen tulenteho on suuri..

Johtamisjärjestelmässä ja ammunnanhallinnassa hyödynnetään viimeisintä teknologiaa sekä tykistöjärjestelmissä käytössä olevia sovelluksia. Ammunnanhallinta mahdollistaa ammunnat ala- ja yläkulmilla sekä suora-ammunnan. Vaunuun mahtuu kerrallaan 48 kranaattia, mikä mahdollistaa noin kuuden tulitehtävän toteuttamisen. Ammus- telineiden täyttö tehdään käsin ja se kestää noin viisi minuuttia.

Järjestelmän taistelunkestävyys on myös erittäin hyvä, koska vastustajan toimin-

ta AMOS-yksikköä vastaan on vaikeaa. Tulikomennot voidaan ottaa vastaan liikkeessä ja tulitehtävän toteuttaminen voidaan aloittaa 30 sekunnissa ajoneuvon pysähtymisestä. Liikkeelle päästään kymmenessä sekunnissa tulitehtävän toteuttamisesta, joten esimerkiksi ryöppyä ammuttaessa järjestelmä on poistunut tuliasemasta ennen kuin kranaatit ovat maalissa. Näin ollen vastustajan vastatykistötoiminnalla ei ehditä vaikuttamaan järjestelmään.

AMOS-ajoneuvon koko henkilöstö koulutetaan varusmiehistä. Varusmiesten AMOS-järjestelmäkoulutus kestää kahdeksan viikkoa eli koko erikoiskoulutuskauden. Viisi viikkoa koulutetaan ajoneuvoalustaa ja kolme viikkoa tornia. Vaunun johtajalla, ampujalla ja ajajalla pitää lisäksi olla C-luokan ajokortti. Joukon ammunnat toteutetaan joukkokoulutuskauden aikana.

AMOS tarjoaa mekanisoiduille valmiusyhtymille uuden, nopean ja tehokkaan tulitukijärjestelmän. AMOS tulee tarjoamaan haastavaa koulutusta ja onnistumisen elämyksiä pitkäksi aikaa, sillä Karjalan prikaati kouluttaa kaikki maavoimien AMOS-yksiköt. Tämä näkyy var-

>> Sivulle 6

Peruskorjattua yksikköä. ALLA: Uusi yksikön auditorio

Onko rauha utopiaa?

Kirjoittaessani tälle palstalle elokuun loppupuolella itäisen Euroopan kriisiantereella Ukrainassa ei ole juurikaan edistytty rauhan aikaansaamiseksi. Ukrainan heikkoa armeijaa on yritetty vahvistaa, jotta se pystyisi ajamaan venäjämiehet separatistit ahtaammalle ja saamaan hallintaansa näiden valtaamat alueet. Rauhan rakentaminen näyttää varsin vaikealta, sen verran syvällä ovat osapuolten näkemykset kriisistä. Taustalla häärivät vahvasti etupiirijajeteleva Venäjä ja tietyllä tavalla hampaaton EU sekä osaltaan myös ”maa-

ilmanpoliisi” USA, joten liikukuvia osia on runsaasti. Toivottavasti kriisi ei eskaloitu laajemmalti Eurooppaan, vaikka jonkun sortin kauppasodan piirteitä on jo ollut nähtävissä heijastuen negatiivisesti myös meille Suomeen. Osapuolten on ymmärrettävä, että vain diplomaattinen lopputulos voi tuoda ratkaisun. Kriisin selvittely ei tule olemaan helppo rasti.

Poliittisesti ja sotilaallisesti sopivaan saumaan osui entisen puolustusvoimain komentajan, kenraali **Gustav Hägglundin** maailmanpolitiikkaa

analysoiva kirja *Rauhan utopia*, jossa eri tiedotusvälineistä saamiene käsitysten mukaan kenraali laukoo tyylilleen uskollisena varsin selväsanaisesti näkemyksiään. En vielä ole lukenut kirjaa, kun olen ollut reissun päällä maalaismaaisissa Savossa ja Rukalla. Tarkoitukseni on tutustua teokseen mahdollisimman pian.

Huomiotani kiinnitti monien mielenkiintoisten ajatusten joukosta kenraalin näkemys ja perusteet ajankohtaisesta temasta Suomen liittymisestä Natoon tai paremmin liittymisen vastustaminen – etenkin kun monet, varsinkin korkeammat upseerit ovat perinteisesti hyvinkin Nato-myönteisiä. Kenraali arvioi Suomen Nato-jäsenyyden romuttavan suomalaisten korkean maanpuolustustahdon ja kenties johtavan monien muiden Nato-maiden tapaan asevelvollisuusjärjestelmästä luopumiseen, koska voisimme uskoa epärealistisesti muiden Nato-maiden apuun.

Pääministerimme puolestaan esitti ensimmäisellä pääministerin haastattelutunnillaan mielenkiintoisen näkemyksen, jonka mukaan Suomen asema Naton kumppanuudessa tulee syyskuussa nousemaan uudelle tasolle –

lähemmäksi Natoa. Mitä pääministerin näkemys käytännössä merkitsee, jää nähtäväksi. Jos näin todella tapahtuu, tästä varmasti syntyy tasavallassa vilkas keskustelu puolesta ja vastaan – hivutetaanko taas Suomea vaivihkaa syvemmälle Naton syövereihin.

Lähialueilla ja laajemmalla maailmalla on kovin rauhatonta niin poliittisesti kuin sotilaallisestikin. Viime kuukausina suomalaisten huoli Ukrainan kriisin vaikutuksista Euroopan ja etenkin Suomen turvallisuuteen ja Venäjä-suhteisiin on lisääntynyt merkittävästi. Kansalaisille ei riitä enää pelkkä poliitikkojen vakuuttelu maamme puolueettomuudesta, vaan nyt jos koskaan on ylläpidettävä Suomessa laajaa turvallisuuspoliittista keskustelua kansalaisten puolustustahdosta ja kyvystämme puolustaa koko Suomea. Meidän pitää omilla asenteillamme, päätöksillämme ja teoillamme viestittää selkeästi muulle Euroopalle, että olemme tarvittaessa valmiina ja kykenemme puolustamaan koko Suomea. Meille ei kannata yrittää tulla edes oven saranapuolelta.

Harri Kainulainen

*Työkkimiehet ry:n puheenjohtaja
harri.kainulainen@kartanogolf.fi*

>> Sivulta 5

muudella myös halukkuudessa palvella Karjalan tykistörykmentissä.

Rykmentillä on tällä hetkellä vastuullaan ainutlaatuisen yksikön koulutus. Saapumiserässä 2/14 astui palvelukseen 69 esivalittua taistelijaa kansainväliseen AMOS-yksikköön. Kaikkien palvelusajka on 347 vuorokautta. Yksikkö on osa Porin prikaatin koulutusvastuulla olevaa kansainvälistä mekanisoitua jääkäripataljoonaa. Rykmentti antaa joukolle AMOS-järjestelmäkoulutuksen ja kansal-

lisen puolustuksen koulutuksen. Ensi vuoden helmikuussa yksikkö siirtyy Porin prikaatin kranaatinheitinkomppaniaan Niinisaloon, jossa se saa kansainvälisen koulutuksen. Yksiköstä kaksi varusmiestä kirjoittaa tähän ja tuleviin lehtiin kokemuksia yksikön vaiheista niin Vekaranjärvellä kuin Niinisalossa.

Valoisat tulevaisuudennäkymät

Karjalan tykistörykmentin tulevaisuus näyttää valoisaalta. Vuonna 2013 aloitettu

AMOS-kranaatinheitinjärjestelmän joukkotuotanto tulee jatkumaan muutaman lähivuoden ajan. Lisää mielenkiintoa on tuonut vuonna 2013 aloitettu Maavoimien taistelu 2015 mukaisten joukkojen kouluttaminen. Tämä on muuttanut rykmentin joukkotuotantotehtäviä merkittävästi. Vaikka muutokset tuovat tullessaan haasteita, ne luovat myös pohjan osaamisen laajentamiselle ja toiminnan kehittämiselle.

Osana puolustusvoimauudistus 2015:ssä kehitettävää

Karjalan prikaatia rykmentillä on erinomaiset edellytykset oman aselajinsa koulutukseen kiinteässä yhteistoiminnassa taistelevan voiman ja muiden tukevien aselajien kanssa. Tämä on osoittautunut hyväksi ratkaisuksi, ja hyvät koulutulokset on todennettu useissa valtakunnallisissa harjoituksissa. Tulevaisuus on täynnä mahdollisuuksia. **Kaarti Päälle!**

*Kirjoittaja on Karjalan tykistörykmentin komentaja,
everstiluutnantti Mika Tauru*

Euroopassa soditaan jälleen

Viime kuukausina olemme saaneet surullisina seurata tiedotusvälineistä Ukrainassa käytävää välienselvittelyä. Sodat Euroopassa piti olla käytyinä jo liki 70 vuotta sitten. Näin ei ole. ”Balkanin ruuti-tyynyri” räjähti 1990-luvulla. Käytiin Jugoslavian hajoamisodan – niistä karmeimmat olivat Bosnian ja Kosovon sodat. Sotien syinä olivat alueiden hallinto, niiden jako eri osapuolten kesken sekä talous.

Nyt samat sodan syyt ja karmeudet ovat käsillä Ukrainassa. Kansainväliset sopimukset ovat menettäneet merkitystään. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin saavutukset ovat joidenkin sopiajoaspuolten silmissä ”sopimuksia, joita ei olisi pitänyt tehdä” tai että sopimusten klausuilit eivät enää päde, koska omat nykyiset päämäärät ovat ajaneet niistä ohi. Mene ja tiedä, miten on, mutta tältä tämä kuitenkin näyttää. Kun on suuri, niin ei enää mahdu nahkoihinsa, saati että sitten edes pysyisi nahoissaan.

Toivoa sopii, että järki voittaisi ja diplomaattisilla toimilla päästäisiin tilanteen rauhoittamaan ja vakaus Ukrainaan palauttamaan. Kenenkään etuna ei voi olla, että ihmiset kärsivät ja kuolevat, joutuvat pakenemaan kotiaan taisteluita ja lopulta ovat yhteiskuntiansa ja jopa kansainvälisten avustajajärjestöjen turvaverkkojen saavuttamat-

tomissa. Informaatioisota, talouspakotteet ja sitä seuraava kauppasota, ”vihreiden ukkojen” väestön suojaaminen, jossa kuitenkin tapetaan ihmisiä, tuhotaan ja särjetään yhteiskunnan rakenteita, ei ole enää kaukana täysimittaisesta sodasta.

Lehdistä ja netistä olemme saaneet tietoa myös lähialueillemme ja jopa maamme rajojen sisäpuolella tapahtuneista sotilaallisen toiminnan aktiviteeteista. Karjalan kannaksella Kirillovskin tukikohdassa, suomalaisten tykkimiesten paremmin tuntemissa Perkjärven maisemissa, pidettiin alkuväällä näyttävät harjoitukset. Sittemmin vieraan vallan valtion ilma-alukset ovat loukanneet ilmatilaamme toistuvasti.

Mitä tästä pitäisi ajatella?

Reservissä oleva kurssikaverini kysyi Facebookissa viimeaikaisiin tapahtumiin perustuen: ”Pitääkö tässä lähteä parturiin?” Kannustusta hän sai kovinkin, muun muassa kommentilla: ”Valmiutta nostetaan vaiheittain, yksi vaihe siinä on parturissa käynti.”

Sotilaana mieltäni lämmitää se, että maamme puolustukseen ja sen resursseihin on otettu kantaa korkeimmalta tasolta. Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** on kannanotoissaan ollut aiheellisesti huolissaan puolustuksemme voimavaroista. Lisäksi hän to-

tesi elokuun lopussa sotatieteiden maisterikurssin nimitämistilaisuudessa muun muassa seuraavaa: ”Kolmas vaikeus aiheutuu siitä, että jo vanhentuneiksi uskotut sotilaalliset uhkat ovat muuttuneet uudelleen ajankohtaisiksi. Eri puolilla maailmaa ja jopa Euroopassa soditaan tällä hetkellä perinteisin menetelmin. Monet maat ovat havahduneet huomaamaan, että täälläkin tarvitaan edelleen perinteistä sotilaallista maanpuolustusta. Jos se on kuitenkin päässyt rapistumaan, on sen uudelleenrakentaminen hyvin haastavaa ja aikaa vaativaa.” Ylipäällikön sanoma on selvä. On tärkeää varautua muun muassa kyberuhkiin, erikoisjoukkojen tuholaisoimintaan, strategiseen iskuun – mutta on myös erittäin tärkeää varautua perinteiseen sodankäyntiin.

Tarvitaanko tykistöä osana maanpuolustusta?

Väliotsikkoni kysymys on retorinen. Haluan tällä kysymyksellä lähestyä jäsenistöä ja muuta lehden lukijakuntaa pohtimaan asiaa.

Ylipäällikön näkemyksiin on helppo yhtyä. Jos laitetaan esimerkiksi kymmenen patteriston toiminnan vaatima varastointijärjestelmä, perustamissuunnitelmat ja niiden mukaiset järjestelyt, tehtävien toteuttamisen mukaiset operatiiviset ja taktiset suunnitel-

mat, tykkikalusto, ampumatarvikkeet, huolto- ja johtamisjärjestelmät, suoja, henkilöstö ja sen osaaminen – yhtenä tärkeänä osana osaamista kertausharjoituskoulutus – jäihin ja sen jälkeen historiankirjoihin, niin vaikea tätä kokonaisuutta on hetkessä ”uudelleen ylös laittaa”. Kuka arvasi tai edes tiesi vuonna 2012 Ukrainassa sodittavan liki täytätä päätä vuonna 2014 perinteisin menetelmin? Ei kannata tuudittautua siihen, että meillä olisi aikaa paikkailia omia puolustuksemme aukkoja kuukausi- tai vuositolkulla.

Perinteet velvoittavat

Tykistömme osaaminen on ollut maailmassa huippuluokkaa. Toivottavasti se on sitä myös jatkossa – uskon näin. Kannustan kaikkia tykkimiehiä ja -naisia pitämään huolta tykistöllisestä ammattitaidostaan, omasta fyysisestä kunnostaan ja seuraamaan aktiivisesti maailman tapahtumia.

Tykkimiesterveisin,

Kari Halonen
Tykkimiehet ry:n
toiminnanjohtaja

TULIKOMENTOJA-LEHDEN MATERIAALIEN TOIMITUSOSOITTEET OVAT MUUTTUNEET.

Materiaalit kiltasivustolle lähetetään osoitteeseen:

kiltasivut.tulikomentoja@gmail.com ja

lehden aineistomateriaali osoitteeseen: toimitus.tulikomentoja@gmail.com.

Itsenäisen Suomen sotilasvalaperinne juontaa juurensa Jääkäripataljoonaa 27:n lippuvalasta Saksan Libaussa 13.2.1918. Siellä keisarillisessa Saksassa koulutuksensa saaneet ja Saksan itärintamalla taisteluihin osallistuneet lähes tuhat suomalaista jääkäriä vannovat valan juuri ennen Suomeen paluutaan. Valan teksti on pysynyt pääosin samanlaisena 16.8.1918 lähtien.

SIRKKA OJALA

Tykkimiehiä ja jääkäreitä

Tykistörikaatin 2/14-saapumiserän 868 alokasta vannoi sotilasvalan tai sotilasvakuutuksen perjantaina 22. elokuuta Niinisalon varuskunnassa. Tykistörikaatin komentaja, eversti **Mikael Feldt** ylensi alokkaat tykkimiehiksi ja jääkäreiksi. Valajuhlassa oli paikalla yli 400 omaisen lisäksi sotaveteraaneja ja kutsuvieraita. Valakaavan esilukijana toimi jatkosodan veteraani, Kankaanpäästä kotoisin oleva **Olavi Hietikko**. Kenttähartauden piti sotilaspastori **Juhana Saari**.

Ohimarssin jälkeen Kankaanpään Seudun Tykistökilta esitti perinnevaljakkonäytöksen ratsumestari **Pekka Termalan** johdolla. Tykkikalustona esityksessä oli venäläinen 76 mm:n kenttäkanuuna vuodelta 1902.

Varuskuntaravintola *Falkonetissa* nautitun valalounaan jälkeen omaiset pääsivät tutustumaan varusmiesten yksiköihin. Tämä oli itsenäisen Tykistörikaatin viimeinen sotilasvalatapahtuma ennen yhdistymistä Porin prikaatiin. ■

Valaparaatin ohimarssin vastaanotti Tykistörikaatin komentaja eversti Mikael Feldt seurassaan kankaanpäälinen sotaveteraani, (valakaavan esilukija) ylivääpeli Olavi Hietikko.

Vala- ja kiltapäivän vieraita yllä Juha Vartiamaen opastuksessa (Toinen vasemmalta) Muut vasemmalta: Kankaanpään sotaveteraanit ry:n varapuheenjohtaja Heino Nieminen, sotaveteraani Aaro Holma ja Kankaanpään seudun Tykistökillan puheenjohtaja Hannu Vettenranta.

Tykistörikaatin komentaja, eversti Mikael Feldtin katse on jo tulevaisuudessa. Komentaja uskoo, että varuskunnan yhdistäminen Porin prikaatiin vahvistaa Niinisalon asemaa pitkälle tulevaisuuteen.

Sotilaspastori Juhana Saari piti valan kenttähartauden, jonka jälkeen laulettiin virsi 577 sotilaan virsikirjasta.

Ohimarssissa nähtiin paljon Tykistörikaatin kalustoa. Tässä menee neuvostoliittolaisvalmisteinen haupitsi 122 H 63.

VASEMMALLA: Kankaanpään Seudun Tykistökillan perinnevaljakkonäytöksen jälkeen hevoset olivat yleisön ihailtavina. Matti ja majuri evp. Pekka Termala ovat erottamaton parivaljakko.

Tykistörikaatin johdon sihteeri Elisa Mansukoski seuraamassa valan tapahtumia ja opastamassa kutsuvieraita.

Kiitolaisten viestirastilla riitti vipinää. Opastamassa Tampereen Seudun Tykistökillasta Jari Pitkämäki. Kuva: Raimo Ojala.

Kankaanpään Seudun Tykistökillan perinnejaos ohimarssilla. Hevosvetoinen perinneosasto esiintyy vuosittain erilaisissa maanpuolustustilaisuuksissa. Esitykseen kuuluu asemaanajo, tulenavaus ja asemasta poistuminen, "ajoonlähtö". Tykkikalustona on venäläinen 76 mm:n kenttakanuuna vuosimallia 1902.

Kankaanpään Seudun Tykistökilta ry – **50 vuotta vapaaehtoista maanpuolustustyötä**

TEKSTI: HANNU VETTENRANTA, KUVAT: PUOLUSTUSVOIMAT

Sotaveteraani Aaro Holma, eversti Mikael Feldt, killan pj Hannu Vettenranta, rouva Eliina Vettenranta, herra Leevi Aarnuokoski ja sotaveteraani Vihtori Siivo.

Killan pj Hannu Vettenranta lausui tervehdyssanat.

Helmikuun 18. päivä tuli kuluneeksi 50 vuotta siitä, kun killan syntysanat lausuttiin perustavassa kokouksessa Kankaanpään kirkonkylässä Kauppayhtiön kahvilassa. Kahvilaan oli kokoontunut Satakunnan Tykistörykmentin ylintä päällystöä, sotaveteraaneja sekä muita tykistön ystäviä. Killan puheenjohtajaksi valittiin rehtori **Veikko Sevio**, jonka puheenjohtajuus

kesti yhtäjaksoisesti kymmenen vuotta. Alkuvuosien aikana perustavan kokouksen työvaliokunta puheenjohtajansa johdolla muokkasi killalle säännöt ja toimintaperiaatteet, jotka pääosin ovat vieläkin toiminnan perusajatuksena.

Tykistökilta vietti 50-vuotisjuhlaansa järjestämällä yleisen kahvikonsertin 13. maaliskuuta, joka oli

myös talvisodan päättymisen päivä. Konsertissa musisoivat Kankaanpään musiikkiopiston pelimannit **Anna-Mari Yrjänän** johdolla esittäen reippaita päivän teemaan sopivia esityksiä. Toisella puoliajalla salin täyttivät kaikille tutun Kankaanpään Korsutöpinän sodanaikaiset sävelet **Heino Niemisen** johdolla. Niemisen sahansoitto, hanurit se-

kä lottatyttöjen laulu saavat yleisössä aina aikaan tunteiden vyöryn.

Juhlaan toi oman tunnelmansa useat sotiemme veteraanit, jotka kunnioittivat juhlaa läsnäolollaan kunniapuheenjohtajansa 101-vuotiaan **Vihtori Siivon** johdolla.

Tykistöprikaatin tervehdyksen juhlivalle killalle toi prikaatin komentaja, eversti **Mikael Feldt**. ■

Kankaanpään Musiikkiopiston pelimannit johtajansa Anna Mari Yrjänän johdolla.

Kankaanpään Korsutöpinä -yhtye esiintyy.

Asko Sivula

1936–2014

Tykkimiehet ry:n kunniajäsen ja entinen puheenjohtaja kenraalimajuri Asko Sivula sai kutsun viimeiseen iltahuutoon elokuun 28 päivänä. Hän menehtyi pitkäaikaiseen vakaavaan sairauteen.

Sivula syntyi 21.8.1936 Helsingissä upseeriperheen nuorempana poikana. Yliop-

pilaaksi hän kirjoitti Munkkiniemen yhteiskoulusta vuonna 1956. Upseerin ura ammattina oli hänelle selviö samoin ase-laji, kenttätykistö, jossa hänen isänsäkin oli aikoinaan palvel-lut. Varusmiespalveluksen Sivula suoritti Psto/KarPr:ssa, missä hän toimi kesävänrikki-nä ennen Kadettikouluun me-noa. Valmistuttuaan hän meni kouluttajaksi Karjalan Tykis-törykmenttiin. Sotilasurallaan Sivula palveli monipuolisesti Kenttätykistöaselajin eri tehtä-vissä kunnes Sotakorkeakoulun jälkeen häntä odottivat vaati-vat tehtävät pääesikunnassa ja Etelä-Suomen sotilasläänin esi-kunnassa. Tykistö ei kuiten-kaan päässyt unohtumaan sillä hän toimi muun muassa Jää-käripatteriston komentajana ja aselajiuran huippuna tykistön tarkastajana. Eläkkeelle hän siirtyi apulaismaavoimapäälli-kön virasta kenraalimajurina vuonna 1996.

Jo virkauransa aikana Sivulalla oli tiiviit yhteydet ase-lajinsa reserviin toimiessaan

muun muassa Suomen Kent-tätykistön säätiön sihteerinä ja puheenjohtajana. Hän oli re-serviläisten keskuudessa arvos-tettu ja pidetty puhuja, jon-ka sydän sykki vapaaehtoisel-le maanpuolustustyölle. Sivula oli myös aktiivinen toimija upseeriston keskuudessa. Hänen mielestään upseerin tuli kuulua kirkkoon, Kadettikun-taan ja Upseeriliittoon sekä omata isänmaallinen mieli ja ammattitaito tehtäviensä suori-ttamiseen. Kadettikunnan kunniajäseneksi hänet kutsu-tiin vuonna 2006.

Eläkkeelle jäätyään Sivula tuli mukaan Tykkimiehet ry:n toimintaan siinä vaiheessa, kun Tykistömuseo oli siirtymässä Niinisalosta Hämeenlinnaan. Tykkimiesten puheenjohtajana hänellä oli selkeä näkemys Ty-kistömuseon tehtävästä ja mer-kityksestä aselajin perinteen säilyttäjänä ja eteenpäin vie-jänä. Museosta vastaava Tykki-miehet ry:tä Sivula piti keskei-senä toimijana aselaji hengen ylläpitäjänä kaikkien niin pal-

veluksessa olevien kuin reser-viläistenkin keskuudessa sekä kaikki tykkimiehet kokoavana voimana. Sivula oli itsenäisesti ja selkeästi ajatteleva voimakas-tahtoinen henkilö, joka asetti niin alaisilleen kuin itselleen-kin toiminnassaan päämää-rän, joka tuli saavuttaa. Sivula ei myöskään koskaan epäröinyt tuoda mielipiteitään julki. Hänellä oli myös arvostellessaan ratkaisuesitys siitä, miten asiat olisi pitänyt tehdä. Sivula pal-kittiin ansioistaan maanpuo-lustuksen hyväksi monien mui-den kunnia- ja ansiomerkkien lisäksi muun muassa 1. luokan Vapaudenristillä miekkojen ke-ra ja tykkimiesmitalilla kultai-sella soljella. Tykkimiesveljet eri puolilla Suomea tekevät kunniaa arvostetun ja pidetyn Tyk-kimiehen ja upseerin paarien äärellä sekä ottavat osaa lesken Desiréen ja tyttären sekä pojan perheiden suruun.

Kari Vilamo

Tykkimiehet ry:n varapuheenjohtaja

Laatan paljasti ja siunasi 30. elokuuta seurakuntapastori Anu Mätäsniemi ja airuina toimivat perinnetot Outi Kosola ja Helena Paasto. Laatassa on ote Lotta Svärdin kultaista sanoista: "Opi rakastamaan maatasi ja kansaasi! Muista menneiden sukupol-vien työ. Kunnioita vanhuksia, he ovat tehneet enemmän kuin me!"

lahjoitukset käytettiin muis-tolaattaan ja lisäksi Vapaus-sodan ja Itsenäisyyden Kyrös-järven Seudun Perinneyhdisty-s sekä Hämeenkyrön Seudun Reserviupseerikerho ja Hämeenkyrön Reservinalliup-seerit osallistuivat kustannuk-siin. ■

Vuonna 1938 valmistunut nä-kötorni oli tänä kesänä avoinna yleisölle ja siellä toimi myös ke-säkahvila. Toimintaa on tarkoitus jatkaa myös ensi vuonna.

Mannanmäen näkötorni sai seinäänsä arvokkaan muistolaatan

SIRKKA OJALA

Hämeenkyrössä sijaitseval-le Mannanmäen näkötornille perustettiin sodan aikana ilmavalvontakeskus, jossa oli jatkuva päivystys läpi vuoro-kauden. Näkötornille olivat koko ajan majoittuneina päi-vystävät lotat, joista osa oli tornissa lepäämässä. Herkeä-

mättä seurattiin kiikareilla tai-vaanrantaa ja havainnot ilmoit-tettiin kiireellä eteenpäin. Lähellä oli Tampereen suuri teol-lisuuskaupunki, joka oli vihollisen pommitustoiminnan yksi tärkeä kohde. Ilmavalvontaa suoritettiin koko talvisota ja vielä jatkosodan alussa.

Näkötornin seinään on nyt kiinnitetty avokas muistolaat-ta, joka on kunnianosoitus kaikille lotille. Hämeenkyrön Seudun Maanpuolustusnaiset ry päätti muistolaatan hank-kimisesta, kun yhdistys juhli pari vuotta sitten 50-vuotis-ta taivaltaan. Silloin saadut

Tykistön valiojoukkoa

TEKSTI: HENRI VARONEN, KUVAT: SIRKKA OJALA

Jokaisen varusmiehen tulisi ainakin kerran palveluksensa aikana päästä todistamaan tykin laukaisemisen. Kokemus on se verran mieleenpainuva.

Suoritiin varusmiespalvelukseeni Parolan Panssariprikaatissa Panssarihaupitsipatterissa tykinjohtajana. Asun Valkeakoskella, joten Panssariprikaatti tuntui luonteelta palvelupaikalta, matka lomillekin olisi lyhyt. Tiesin alusta lähtien, että haluan suorittaa palveluksen panssarivaunujen parissa ja harkitsin myös johtajakoulutuksen suorittamista. Panssarihaupitsipatteri tykistön erikoisyksikkönä vaikutti kiinnostavalta, ja päätin haakea muun muassa sinne.

Alokasaikana tajusin, että haluan olla toiminnan ytimessä eli tykkiryhmässä, siellä, mistä kranaatit lähtevät. Haaveet eivät kaatuneet, sillä kahdeksan viikon rypistyksen jälkeen pääsin toivomaani

jatkokoulutukseen, jossa minua alettiin kouluttaa panssarihaupitsin johtajaksi. Vaunukurssin aikana iso osa koulutuksesta oli kalustoon perehtymistä, mikä käytännössä tarkoitti ajo-, ja huoltokoulutusta. Vaunukurssin aikana mieleenpainuvinta tapahtumaa oli ensimmäinen ajokerta panssarivaunulla. Kurssin aikana tulipatterin porukka tuli hyvin tutuksi, koska lähes kaikki leirit ja päivät vietettiin tiiviisti yhdessä.

Jo vaunukurssin aikana aloimme harjoitella tuliase-matoimintaa, jota sittemmin hierottiin useimman mielestä kyllästymiseen asti. Sinnikäs kuukausien harjoittelu kuitenkin palkittiin keväällä Niinisalossa, kun tykit ajettiin en-

simmäistä kertaa oikeisiin tuliaseisiin. Tulen varmasti aina muistamaan ensimmäiset ammunnat. Ikimuistoinen oli myös Rovajärven kahden viikon leiri, ”loppusota” hyvine ja huonoine hetkineen. Esimerkiksi sykettä nostattava suora-ammunta jäi varmasti monien mieliin eräänlaisena palvelusajan kohokohtana.

Inttiajan haasteet kasvattivat eniten. Vastoinkäymisistä pyrittiin aina selviämään ensin varusmiesvoimin, ja loppukeväästä kouluttajatkin olivat ilmeisen tyytyväisiä tavoitteiden saavuttamiseen eli siihen, ettei tuliase-matoimintaan tarvinnut enää puuttua. ”Loppusodan” onnistumiset ja kouluttajien positiivinen palaute nostivat kaikkien luottamusta joukon osaamiseen, ja sen mukana kasvoi myös itseluottamus. Voi hyvin sanoa, että patteris-

tamme hioutui suorituskykyinen joukko, joka osaa toimia itsenäisesti.

Kevään aikana luin iltaisin ja viikonloppuisin pääsykokeisiin, ja pääsin onnekseni Tampereen yliopistoon opiskelemaan kauppatieteitä. Kotiutumisen jälkeen olin kesätoissa ja syyskuussa aloitin opiskelun. Palvelusaika kasvatti muun muassa työmoraalia ja toimimista eri ongelmatilanteissa, josta uskon olevan hyötyä tulevaisuudessa.

Tulevia alokkaita rohkaisen hakemaan johtajakoulutukseen ja valitsemaan vuoden palvelusajan. Johtajakoulutuksessa tärkeimpiä oppimiani asioita ovat omatoimisuus ja toisten ihmisten kanssa toimiminen. Johtajakoulutus on todella paljon muutakin kuin alokkaiden käskyttämistä.

Lopuksi haluan vielä sanoa, että panssarivaunulla on hienoa ajaa, eikä mikään voita tykillä ampumista, joten voin todellakin ylpeänä kertoa palvelukseeni Panssarihaupitsipatterissa. **Seuraaville tulijaoskille toivotan reilusti tsemppiä tuleviin amuntoihin!**

Kirjoittaja on 20-vuotias reservin alikersantti ja ylioppilas joka opiskelee tällä hetkellä kauppatieteitä Tampereen yliopistossa.

Alikersantti Henri Varonen palkittiin Panssariprikaatissa 18. kesäkuuta järjestetyssä kotiutamisjuhlassa Jääkärytykistön Killan plaketilla ja kunniakirjalla. Plaketin luovutti killan 2. varapuheenjohtaja Pekka Ahonen ja kätelemässä JTR:n komentaja ja killan 1. varapuheenjohtaja everstiluutnantti Jukka Nurmi. Etualalla Panssariprikaatin komentaja eversti Pekka Järvi.

Tykistörikaatin iltahartaus Kankaanpäässä

HANNU VETTENRANTA

Elokuun 19. päivä järjestettiin perinteisesti Kankaanpään taideviikkoon liittyen Tykistörikaatin iltahartauslyseon montulla. Monisatapäinen yleisö täytti ”montun” laidat uhkaavista sadepilvistä huolimatta. Olihan kyseessä itsenäisen Tykistörikaatin viimeinen esiintyminen taideviikon tapahtumissa. Tapahtumaan toivat piristävän lisänsä vauhdikkaalla esiintymisellään Kankaanpään Voimistelijat. Soittokunnan puuttuminen oli toki ikävää, mutta onneksi taitavat mikserit hoitivat musiikin esilauluineen levyltä. Komentaja, eversti **Mikael Feldt** kertoi puheessaan, miten ensi vuoden alussa syntyy kahdella

paikkakunnalla toimiva Säky-län - Niinisalon varuskunta, kun Tykistörikaatin joukot yhdistetään vuoden lopulla Porin prikaatiin.

Eversti Feldt toi esiin uuden Porin prikaatin tehtäväkentän ja vastuiden mittavan laajenemisen Suomen suurimman sodan ajan yksiköiden ja maavoimien kriisinhallintajoukkojen tuottajana. Lisäksi uusi Porin prikaati kantaa tulevaisuudessa vastuuta myös tämän vuoden lopulla lakkautettavien sotilaslääniä asevelvollisuusasioista, sekä tuesta muille viranomaisille ja vapaaehtoiselle maanpuolustustyölle Varsinais-Suomessa, Satakunnassa, Etelä-Pohjanmaalla, Pohjan-

maalla ja Keski-Pohjanmaalla. Feldtin mukaan vuoden 2015 jälkeen tapahtuva puolustusvoimien toiminnallisen tason palauttaminen lisääntyvine sotaharjoituksineen ja kertausharjoituksineen nostaa samalla koulutuksen intensiteettiä merkittäväällä tavalla. Feldt tähdensi, että yhdistäminen vahvistaa Niinisalon varuskunnan asemaa pitkälle tulevaisuuteen toiminnan monipuolisuudessa. Valmiusyhtymän moninaiset koulutustehtävät ja varsinkin tuki- ja huoltojärjestelmän tiivis integrointi merkitsee, että varuskuntien toiminnallinen erottaminen joskus tulevaisuudessa olisi hyvin vaikeaa, totesi Feldt. ■

Ohjukset

Etelä-Korea on testannut ballistista ohjusta, jonka kantama on 500 km. Hyötykuormana on 1000 kg taistelukärki. Ohjuksessa on ilmeisesti 26 tai 28 tytärammusta. (International Defence Review May 2014)

Saudi-Arabia on esitellyt Dong Feng-3 -tyyppistä ballistista ohjusta 29. huhtikuuta. Kyseessä on 1-vaiheinen nestemäistä polttoainetta käyttävä ohjus, jonka kantama on noin 2500 km. Taistelukärjen paino on noin 2000 kg, mutta ohjuksen tarkkuus on huono. Saudi-Arabiassa on useita kymmeniä ohjuksia. (International Defence Review 7 May 2014)

Intia teki 7.4. koeammunnan Brahmos-ohjuksella. Ohjuksen kantama on 290 km ja se laukaistiin ajoneuvoalustalta. Koeammunta oli onnistunut. (Military Technology 5/2014)

Tykistötutkat

Saab on julkaisut tietoja seuraavan sukupolven tykistötutkistaan. Ne kaikki tullaan nimeämään Giraffe-nimellä. Giraffe 4A kykenee paikantamaan epäsuoran tulen asejärjestelmät 100 km etäisyydeltä. Sille on jo olemassa ensimmäinen asiakas, ja tuotanto alkaa vuonna 2016. Eräs merkittävimmistä nykyisten ARTHUR-tutkien käyttäjistä on Etelä-Korea, jolla on 14 järjestelmää Pohjois-Korean rajalla verkotettuna muiden sensorien kanssa. (International Defence Review July 2014)

Raketinheittimet ja raketit

Tansanian armeija on ottanut käyttöön kiinalaisia A100-raketinheittäimiä kevään 2014 aikana. Kyseessä on 300 mm raketinheitin, jonka kantama on 120 km. (International Defence Review 21 May 2014)

UUTISIA

”Syyni” on syksyn merkki

Kutsunnat eli ”syyni” alkoi tänä vuonna 15. elokuuta. Kutsunnat koskevat nyt vuonna 1996 syntyneitä miehiä – yhteensä noin 32 400 henkilöä. Varuskuntapaikkoja jaetaan 525 eri kut-

suntatilaisuudessa 253 paikkakunnalla joulukuun 15. päivään mennessä.

Kutsunnaalaisia ovat tänä vuonna 18 vuotta täyttävien lisäksi myös ne 19–29-vuotiaat miespuoliset Suomen kan-

salaiset, jotka eivät ole hoitaneet kutsuntavelvollisuuttaan aikaisemmin tai on määrätty tulemaan uudestaan.

Kutsunnoissa päätetään tulevan varusmiehen palvelupaikka ja -kelpoisuus sekä saapumiserä. Tämän vuoden kut-

sunnoissa palvelukseen on mahdollista päästä vuosien 2015, 2016 ja 2017 tammi-kuun ja heinäkuun saapumiseriini.

Monelle kutsunnat ovat ensimmäinen kosketus puolustusvoimiin.

Sotamuseoita maailmalta

Diekirch, Luxemburg

TEKSTI: LEO JOHAN SALO, PANSARIKILTA, KUVAT: ARMI SALO

Ensimmäinen huomioni tästä museosta on vuodelta 2011, kun osallistuimme Diekirchin jokavuotiseen *Marché de l'Armée* -marssiin. Katuportin sivulla seisoo pitkäputkinen Sherman-panssarivaunu, sisäänkäynti on hieman kulman takana. Lähempi tutustuminen jäi sillä kertaa. Tänä vuonna olimme paikalla päivää ennen marssia. Se olikin tarpeen, sillä museo on sokkeloinen ja monessa kerroksessa. Aikaa hurautti koko iltapäivä.

Diekirch sijaitsee alueella, jonka kautta sota on vyörynyt

vuonna 1940 ja taas vuosina 1944–1945. Bastogne Belgiassa on sieltä lähes suoraan länteen. Hylättyä kalustoa ja ”sotaromua” on ollut paikallisesti saatavilla. Tätä museossa riittää vaikka useampaan väljemmin järjesteltyyn kokoelmaan.

Museo on järjestetty tavaltaan kolmelle tasolle. Sokkeloisen tilan jako mahdollistaa tilanteenmukaiset asetelmat, kuten huollon ja lääkinnän tukikohdat sekä raskaiden aseiden tulasemat. ”Töpinän” väki jakaa suklaata lap-

sille ja jotain kerjäävälle koirallekin. Lievästi haavoittunut saa siteen haavaansa. Sota on jossain muualla.

Aselajien osalta pioneerien työvälineitä täyteen pakattu vitriini antaa selkeän kuvan tämän aselajin vaatimuksista. Saksalainen sotilaskivääri ja sen historia esitellään perusteellisesti Mauser 98:sta *Sturmgevär 43/44*:ään – siis tunnetun AK-47:n ja sen jälkeläisten edeltäjään. *StG 43/44* oli jo yleisemmin käytössä hyökkäyksessä Ardenneilla – Diekirch siinä lin-

jalla – talvella 1944–1945.

Ylimmän kerroksen halli on pakattu täyteen tykistöä ja ajoneuvoja. Tavanomaisesta kalustosta erottuu muun muassa V3 – pitkä, osista koottu 150 mm putki, jonka jokaisen osan molemmilla sivuilla on panoskammiot suorassa tai hieman viistossa kulmassa putkeen nähden. Näillä lisäpanoksilla nostetaan ammuksen lähtönopeutta. Putki näyttääkin tuhatjalkaiselta. Tämä ei ollut mikään uusi keksintö vaan sovellutus amerikkalaisten Lymanin ja Haskellin ’second day chamber’ periaatteesta vuodelta 1885! Ranskalaiset pohtivat tätä samaa sovellutusta jo ensimmäisen maailmansodan aikana. Ins. **Cönders** esitteli vuonna 1943 ajatuksen **Albert Speerille** ja *Hochdruckpumpe*, HDP-tykki pantiin tuotantoon. Kokeissa saatiin kantamaksi yli 90 km, mi-

Amerikkalaisten huoltopaikka. ”Töpinän” väki jakaa suklaata lapsille ja jotain kerjäävälle koirallekin.

kä ei kuitenkaan riittänyt alkuperäiseen tarkoitukseen eli Lontoon pommitukseen.

Laukaisuasema kuitenkin rakennettiin Calais'n lähelle ja kokeita jatkettiin tavoitteena 150 kilometrin kantama. RAF ehti ensin ja tuhosi laukaisuaseman syksyllä 1943. Yksi 2-putkinen patteri saatiin käyttöön syksyllä 1944. Putken pituus oli 50 metriä ja sen laukaisualustan korotuskulma 34 astetta. Putken sivuilla oli 12 paria suorassa kulmassa olevia panoskammiota.

Rautatavaraosastolta löytyy myös muun muassa liitopommi asennettuna 150 mm kenttätykin putken suulle. Melkoinen viritys.

Ajoneuvopuolen mielenkiintoisin kulkuneuvo on uiva Volkswagen Typ 166 vm/43. Saisikohan moisen meillä rekisteriin?

Kokoelmassa on vain muutama yksittäinen soti-

las varusteineen. Saksalainen rynnäkötykkimies on särmänä ps-joukkojen mallisissa harmaissaan, 2. lk:n Rautaristin nauha napinreiässä. Vieressä on amerikkalainen ps-mies khakipuserossa vain yksikön tunnus hihassa, kainalossaan ”grease gun”-rasvaprässinä tunnettu M3-konepistooli.

Ainakin yksi henkilökohtainen tarina on mahtunut mukaan. Saksalainen aliupseeri jäi amerikkalaisten vangiksi ja vapautettiin aikanaan. Hän palasi kotiseudulleen ja aloitti lääketieteen opinnot. Vaan, itäpuolella kun oltiin, miehittäjä arvioi miehen aseman uudelleen ja se todettiin vähemmän sopivaksi. Tuli pitkän ajan pesti Vorkutaan, josta vapautus tapahtui vuonna 1953. Hän palasi opintoihinsa ja päätti sotilaslääkärin uransa uuden Luftwaffen kenraalina. ■

Museon portilla on vartiassa pitkä776-putkinen Sherman psv.

Saksalaisten krh-asema.

Kaikki paikallaan.

Saksalainen rynnäkötykkimies.

KILTA- JA KOKOUSSIVUT

Kilta- ja kokoussivuille tarkoitettu materiaali sekä myös (alku-) vuoden 2015 merkkipäivät pyydetään toimittamaan ennen seuraavan numeron aineistopäivää Juhani Sunille, osoite Käppöpolku 1 D 11, 13500 Hämeenlinna, kiltasivut. [tulikommentaja\(at\)gmail.com](mailto:tulikomentaja(at)gmail.com), mpk 0440 478 602 tai mpt 040 451 5229

Numeron 4/2014 aineistopäivä on 31.10. ja ilmestymisviikko 49

Tykkimiehet ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Harri Kainulainen**, Kuukiventie 3 G, 00840 Helsinki, mp 050 62411, [harri.kainulainen\(at\)kartanogolf.fi](mailto:harri.kainulainen(at)kartanogolf.fi)
Sihteeri **Kari Halonen**, Kasavuorentie 16 A 3, 02700 Kauniainen, mp 040 575 9966, [kari.halonen\(at\)kolumbus.fi](mailto:kari.halonen(at)kolumbus.fi)
Pankkiyhteys: Nordea 212418-11053

HALLITUKSEN

TULEVIA KOKOUKSIA

Hallituksen kokous 8/2014 pidetään 8.10.2014 klo 10.00 alkaen. Kokouspaikkana on Maanpuolustuskiltojen Liiton talo, Töölössä Helsingissä.
Hallituksen kokous 9/2014 pidetään 4.11.2014 klo 10.00 alkaen. Kokouspaikkana on Museo Militaria, Vanhankaupunginkatu 19, 13100 Hämeenlinna.
Hallituksen kokous 10/2014 pidetään 22.11.2014 klo 12.00 – 13.00 Museo Militariassa, Vanhankaupunginkatu 19, 13100 Hämeenlinna.
Hallituksen kokous 11/2014 pidetään 4.12.2014 klo 15.30 alkaen Museo Militaria, Vanhankaupunginkatu 19, 13100 Hämeenlinna (kokous pidetään tarvittaessa). Kokous on ennen Tulikommentaja-lehden 25-vuotisjuhlatilaisuutta ja Barbara-juhlaa.

TYKKIMIEHET RY:N SYYSKOKOUS
22.11.2014 klo 13.00 alkaen yhdistyksen syyskokous Hämeenlinnassa Museo Militariassa
Syyskokousilmoitus tämän lehden sivulla 31.

Kenttätykistökerho ja Uudenmaan tykistökilta ry

Tulevia tapahtumia:

KOKOUSKUTSU

Kenttätykistökerhon ja Uudenmaan tykistökillan vuosikokous järjestetään torstaina 27.11. 2014 kello 18:00 alka-

en maanpuolustusjärjestöjen auditoriossa osoitteessa Töölöntorinkatu 2.
Ohjelma: kokoussesitelmä.
Kello 19:00 alkaen pidetään Kenttätykistökerhon vuosikokous ja välittömästi tämän jälkeen Uudenmaan tykistökillan vuosikokous.
Kokouksissa käsitellään sääntömääräiset asiat. Tervetuloa.
Yhdistysten hallitus

4.10.2014 Tykkimiehen toimintapäivä

Aika: La 4.10 klo. 11:30

Paikka: Santahamina

Ilmoittautuminen: [riina.markkula\(at\)gmail.com](mailto:riina.markkula(at)gmail.com) ti 30.9 mennessä, MPK-nro 0400 14 12233

Tule mukaan viettämään toiminnallinen iltapäivä Santahaminaan tykistöisten henkilöiden ja aiheiden seurassa.

Ohjelmassa on tulenjohtotaitojen verestämistä ja ammuntaa pistooliradalla. Halukkaille on järjestetty myös saunomismahdollisuus tilaisuuden päätteeksi.

Kokoontuminen 11:30 Santahaminan portilla. Lisätiedot [riina.markkula\(at\)gmail.com](mailto:riina.markkula(at)gmail.com).

29.10.2014 Kenttätykistökerhon ja Uudenmaan Tykistökillan pistoolimestaruuskilpailu

Aika: Ke 29.10 klo.16-18.30

Paikka: HRUP:n ampumarata Töölö

Ilmoittautuminen: [jyrppy\(at\)hotmail.com](mailto:jyrppy(at)hotmail.com) ma 27.10 mennessä.

KT-kerhon ja Uudenmaan tykistökillan jäsenten yhteinen pistoolimestaruuskilpailu järjestetään piirin ampumaradalla "luolassa". Et tarvitse omaa asetta vaan kilpailu tapahtuu järjestäjien tarjoamalla kalustolla (Glock 17 - 9mm). Järjestäjät tarjoavat jäsenilleen ilmaiseksi kuulusoijaimien ja suojalasien lainan, sekä tarvittavat patruunat. Riittää kun ilmoittaudut ma 27.10 mennessä ja tulet radalle Klo.16-18.30 välisenä aikana. Lisätiedot: Jyri Vilamo, [jyrppy\(at\)hotmail.com](mailto:jyrppy(at)hotmail.com) tai 040-1468424

12.11.2014 Vierailu Pahlajärven ammuntoihin

Aika: 12.11 klo 10:00

Paikka: Vekaranjärven sotilaskodin parkkipaikka

Ilmoittautuminen: [pekka.vasara\(at\)luukku.com](mailto:pekka.vasara(at)luukku.com) ma 3.11 mennessä

Yhteiskuljetus lähtee harjoitusalueelle Vekaranjärven sotilaskodin parkkipaikalta kello 10:00.

lisätiedot ja ilmoittautumiset [pekka.vasara\(at\)luukku.com](mailto:pekka.vasara(at)luukku.com)

27.11. Kenttätykistökerhon ja Uudenmaan Tykistökillan vuosikokoukset

Aika: To 27.11.2014

Paikka: Döbelninkadun auditorio

KT-Kerho ja Uudenmaan tykistökilta pitävät vuosikokouksensa. Kaikki jäsenet ovat tervetulleita kuulemaan toiminnan tilasta, tulevan vuoden suunnitelmista sekä yhdistysten taloudellisesta tilanteesta. Vuosikokoussesitelmän aihe tarkentuu myöhemmin, esitelmä alkaa klo 18:00. Varsinaiset vuosikokoukset klo 19:00.

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Janne Hänninen**, Hopeatie 20 B 43, 00440 Helsinki, mp 050 312 0934, [puheenjohtaja\(at\)ktkerho.fi](mailto:puheenjohtaja(at)ktkerho.fi). Varapuheenjohtaja **Oskari Matilainen**, Sihteeri **Aki Mäkiranta** Valakuja 6 A, 02770 Espoo, mp 040 5225787, [sihteeri\(at\)ktkerho.fi](mailto:sihteeri(at)ktkerho.fi). Rahastonhoitaja **Patrick Hjelt**. Lohjan patterin päällikkö **Tero Merjomaa**, mp 050 0841 585 [tero.merjomaa\(at\)nordea.com](mailto:tero.merjomaa(at)nordea.com).

Killan verkkosivut: www.tykistokilta.net. KT-kerhon verkkosivut: www.tykisto.fi

Jääkärikytösten Kilta ry

Tulevaa toimintaa:

KOKOUSKUTSU

Jääkärikytösten Kilta ry

Killan sääntömääräinen syyskokous pidetään torstaina 27.11.2014 klo 18 Kerhoravintola Seiskassa Suomenkasarmi rak 7 13130 Hämeenlinna. Käsitellään sääntöjen 7§:n määräämät asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus.

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Antero Rättö**, Karhunlukontie 23 A, 13100 Hämeenlinna, mp 040 5021 929, [anra\(at\)armas.fi](mailto:anra(at)armas.fi). Tiedotussihteeri **Sirkka Ojala**, Kiveliönkatu 12, 33500 Tampere, mp 0503688460

sirkka.ojala(at)gmail.com, jäsen sihteeri **Ju-hani Suni** Käypolku 1 D11 13500 Hämeenlinna, mp 0440 478 602, *posti(at)jaakaritykistokilta.fi*. Taloudenhoitaja **Timo Kauppila**, Hellämäentie 80, 05800 Hyvinkää, tp (09) 279 8226, mp 0400 480 729.

Killan sähköposti: *posti(at)jaakaritykistokilta.fi*. Jääkärytykistön Kilta löytyy myös facebookista.

Käy tykkäämässä.

Kainuun Tykistö- ja Heittimistöki- lta ry

Yhteystiedot:

Kainuun Tykistö- ja Heittimistöki- lta ry
www.kaithki- lta.fi, *kilta(at)kaithki- lta.fi*,
jasensih-teeri(at)kaithki- lta.fi,
<http://kiltashop.mycashflow.fi>

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Timo Härkönen**, mp 0445572457, *timo.j.harkonen(at)gmail.com*, sihteeri **Antti Laakkonen**, mp 0452097505, *antti.laakkonen(at)gmail.com*, jäsen sihteeri Ville Tuovinen, *vtuovi(at)gmail.com*.

Karjalan Tykistöki- lta ry

Tulevaa toimintaa:

Syyskokous ja KARTR:n perinnepäivä 31.10.

KOKOUSKUTSU

Syyskokous Vekaranjärvellä Wiipuri- salissa perjantaina 31.10.2014 klo 10.00. Kokouksessa esillä sääntömääräiset syyskokousasiat. Kokouksen jälkeen perinnepäivän ohjelma.

Ilmoittautumiset 24.10.2014 mennessä puh. 0299 431309.

Tummapuku ja kunniamerkit
Tervetuloa
Hallitus

12.11. Vierailu tykistön ja heittimistön ampuma- ja tulenkäyttöharjoitukseen

Kiltalaisilla on mahdollisuus tutustua ampuma- ja tulenkäyttöharjoitukseen Pahkajärvellä keskiviikkona 12.11. Kokoon- tuminen pääportin pysäköintialueella klo 10.00, josta bussikuljetus Pahkajärvelle. Ilmoittautumiset 3.11. mennessä sähkö- postitse *pj(at)karjalantykistokilta.fi* tai pu- helimitse varapj. 040 5478 442.

Kilta Facebookissa

Karjalan Tykistöki- lta löytyy nyt myös Fa- cebookista. Käy katsomassa ja tykkäämässä [http://www.facebook.com/ KarjalanTykistokiltaRy?ref=ts](http://www.facebook.com/KarjalanTykistokiltaRy?ref=ts)

Tietoa tulevasta tapahtumista

Tulevasta tapahtumista lisää tietoa Karja- lan Prikaatin kilpi - ja Tulikomentoja – lehdissä sekä killan kotisivuilla osoitteessa www.karjalantykistokilta.fi

Jäsenasiat, uudet jäsenet ja osoitteen- muutokset

Muutokset ilmoitetaan killan kotisivuil- ta tai jäsenihteerille sähkö- tai kirje- postia käyttäen.

Kilta tuotteiden myynti

Kiltatuotteiden myynti Lappeenran- nas: ERÄSAIMAA osoite Kievarinkatu 5, 53100 Lappeenranta. Kiltatuotteita voi tiedustella myös hallituksen jäseniltä ja killan tilaisuuksista.

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Jaakko Janhunen**, Kum- putie 7 A, 45200 Kouvola, mp 040 592 4445, *pj(at)karjalantykistokilta.fi*. Va- rapuheenjohtaja **Erkki Rika**. Yleissih- teeri **Sini Timonen**, mp 040 755 0575, *yleissih-teeri(at)karjalantykistokilta.fi*. Jä- sensih-teeri **Maija Leskinen**, Naavatie 9 G, 45200 Kouvola, *jasensih-teeri(at)kar- jalantykistokilta.fi*. Tiedotusvastaava **Sara Viiru**, Varastovastaava **Hilla Loisa**, Halli- tuksen muut jäsenet: **Tuomas Kola**, **Olli Pasila** ja **Timo Rintanen**

Lahden seudun Tykistöki- lta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja: **Jorma Sovinen**, Hämeen- katu 7 A 11, 15110 Lahti, mp 040 5577 269, *jorma.sovinen(at)phnet.fi*. Varapu- heenjohtaja **Juha Tarnanen**, Vesijärven- katu 52 A 6, 15140 Lahti, *kultatyo(at) tarnanen.inet.fi*. Sihteeri: **Olli Eerola**, Maitotie 2 B 9, 15510 Nastola, mp 0400 494572, *olli.eerola(at)meubeltra.fi*. Rahas- tonhoitaja **Pentti Korpimies**, Petäjäkatu 27, 15900 Lahti, mp 040 5750 772, *pentti.korpimies(at) phnet.fi*

Koulutusjaos Rihlan puheenjohtajana toi- mii johtokunnan jäsen **Ari Sausta**, Ku- ningattarenkatu 40 B 17, 17900 Loviisa, *ari.sausta(at)pp.inet.fi*, mp 0400 994 422

Mikkelin Seudun Kenttätykistöki- lta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Risto Pöntinen**, Manka- lintie 10, 50200 Mikkeli, 050 500 177 617, *r.pontinen(at)surffi.fi*. Varapuheen- johtaja **Alpo Leinonen**, Mäntypöllinkuja

6 N, 50170 Mikkeli, 044 055 5195, *alpoe. leinonen(at)gmail.com*. Sihteeri **Seppo Pi- rinen**, Karkialamenttie 1, 50150 Mikke- li, mp 040 7444 131, *seppo.pirinen(at) surffi.fi*. Rahastonhoitaja **Antti Haveri- nen**, Vehmaskyläntie 109, 50100 Mikke- li, mp 0400 291 342, *haverinenantti(at) gmail.com*. Killan kotisivut ovat osoittees- sa www.mikkelintykistokilta.fi

Pohjois-Karjalan Tykistöki- lta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja: **Veijo Wälkky**, Jyrin- polku 1, 80400 Ylämylly, mp. 050 545 8297, *veijo.walkky(at)gmail.com*. Jäsenasi- at: **Johannes Ryymin**, Tanhukaari 2 A 17, 40520 Jyväskylä, mp 0400 762 407, *johannes.ryymin(at)luukku.com*.

Pohjois-Suomen Tykkimieski- lta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Raimo Nurmela**, Ala-Laa- nilantie 5 B 9, 90500 Oulu, pk (08) 5566 551. *raimo.nurmela(at)mail.suomi.net*

Riihimäen seudun Tykistöki- lta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Juha Vatsia**, Riuttantie 184 1190 Riihimäki, mp 0400 516 990, *juha.vatsia(at)apricon.fi*. Sihteeri **Sami Saarinen**, Pälöntie 161, 12630 Sajanie- mi, mp 040 55 22 710, *sokki74(at)gmail. com*. Rahastonhoitaja **Lauri Gisselberg**, Karakatu 12 B 10 11120 Riihimäki, kp (019) 734 117, mp 0505246316, *lasse. gisselberg(at)elisanet.fi*. Killan verkkosivut löytyvät osoitteesta www.riihitykki.fi

Gillesartilleristerna inom Nylands Brigads Gille

Funktionärer:

Ordförande **Björn Holmberg**, Näl- dammsvägen 8 a 4, 00920 Helsingfors, tel 050 5637 729, *bhb(at)elisanet.fi*. Viceordf **Risto Lindgren**, Brunngatan 10, 10600 Ekenäs, gsm 040 5634 322

Besök våra hemsidor:

www.gillesartilleristerna.com och www.mulliradio.net

Tykistöprikaatin Kilta ry

Tulevaa toimintaa:

KOKOUSKUTSU

Tykistöprikaatin Kilta ry syysjuhla ja -kokous

Aika: 18.10.2014 klo 11.30 alkaen
Paikka: Varuskuntakerho, Niinisalo
Klo 11.30 Seppelienlasku talvisotaan lähteneiden muistokivellä
Klo 12.00 Lounas (omakustanteinen varuskuntakerholla)
Klo 13.00 Päiväjuhla
Päiväjuhlan jälkeen kahvitarjoilu
Klo 15.00 Tykistöprikaatin Kilta ry:n sääntömääräinen syyskokous

Pääkillan toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Orvo Haavisto**, Itäpellontie 26, 20300 Turku, pk (02) 239 1687, mp 050 376 0371, [haaviorv\(at\)suomi24.fi](mailto:haaviorv(at)suomi24.fi). Varapuheenjohtaja **Heikki M. Nurmi** Kerttulantie 13 L, 26660 Rauma, mp 0400 780696, [heikki.nurmi\(at\)rauma.fi](mailto:heikki.nurmi(at)rauma.fi). Sihteeri **Päivi Pansio** Petäjätie 1 E, 24260 Salo, mp 040 779 3059, [pai-vi.pansio\(at\)suomi24.fi](mailto:pai-vi.pansio(at)suomi24.fi). Taloudenhoitaja **Hannu Vettenranta**, Jäkäläkatu 5, 38700 Kankaanpää, mp 044 530 5943, [hannu.vettenranta\(at\)dnainternet.net](mailto:hannu.vettenranta(at)dnainternet.net)

Killan verkkosivut löytyvät osoitteesta: www.tykistoprikaatinkilta.fi

Tykistöprikaatin Killan paikallisosastot:

Porin Seudun Tykistökilta

Tulevaa toimintaa:

KOKOUSKUTSU

Porin Seudun Tykistökilta täyttää tänä vuonna 50 vuotta
Pidämme kiltamme 50-vuotisjuhlakokouksen tiistaina 4.11. Länsi-Suomen Osuuspankin kokoustilassa (BE-POP, kokoushuone, Mikonkatu 4 C, III kerros). Juhlakokous alkaa klo 17.30, killan hallitus kokoontuu puoli tuntia aikaisemmin eli klo 17. Normaalien syyskokousasioiden lisäksi kokouksen ohjelmassa on mm. killan historiikki. Kokouksessa juhlaesitelmän pitää valtiotieteen tohtori, evl (res) **Pauli Järvenpää**, aiempi Suomen Afganistanin-suurlähettiläs. Tätä ennen Järvenpää oli Suomen puolustusministeriön puolustuspoliittisen osaston päällikkö ja ylijohtaja. Vuosina 1992–2002 Järvenpää toimi Brysselissä Suomen Nato-edustustossa.
Toivotamme myös veljeskilojen jäsenet tervetulleiksi esitelmätilaisuuteen, joka alkaa noin klo 18.15.

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Kalevi Virtanen**, Peräalhontie 25, 29350 Palus, puh. 044 2100 572, [kalevi.virtanen\(at\)dnainternet.net](mailto:kalevi.virtanen(at)dnainternet.net). Sihteeri/rahastonhoitaja **Pertti Onniselkä**, Aarnintie 26, 28370 Po-

Pauli Järvenpää

ri, pk (02)6355 448, mp 0500 590 409, [pertti.onniselka\(at\)happyback.fi](mailto:pertti.onniselka(at)happyback.fi). Jäsen sihteeri **Vesa Niemenmaa**, Koivistonpuistikko 43 B, 28130 Pori, puh. 040 5823 026, [vesa.niemenmaa\(at\)fudoshin.fi](mailto:vesa.niemenmaa(at)fudoshin.fi). Killan verkkosivut: www.tykistoprikaatinkilta.fi/pori.htm.

Rauman Seudun Tykistökilta

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Heikki M. Nurmi**, Kerttulantie 13 L, 26660 Rauma, mp 0400-78 0696, [heikki.nurmi\(at\)rauma.fi](mailto:heikki.nurmi(at)rauma.fi). Varapuheenjohtaja **Reino Heininen**, Nestvedinkatu 7 D, 26100 Rauma, mp 040 7048 230, [reino.heininen\(at\)gmail.com](mailto:reino.heininen(at)gmail.com). Sihteeri **Markku Koskimäki**, Lotskerintie 45, 28200 Pori, mp 0400-653733, [markku.koskimaki\(at\)dnainternet.net](mailto:markku.koskimaki(at)dnainternet.net).

Turun Seudun Tykistökilta

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Orvo Haavisto**, Itäpellon-

Jäseneksi ilmoittautuminen

Haluan liittyä jäseneksi (kiltaan)

Nimi

Syntymäaika

Arvo tai ammatti

Olen palvellut yllä mainitussa joukko-osastossa

Katuosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Maa (jos on jokin muu kuin Suomi)

Allekirjoitus

Arvoisa lukija!

Jos et vielä saa Tulikomentoja-lehteä kotiisi Sinulla on mahdollisuus päästä lehden vakinaiseen lukijakuntaan, liittymällä johonkin kiltasivuilla mainittuun tykistökiltaan tai -yhdistykseen. Ota yhteys oman joukko-osastosi tai kotipaikkakuntasi lähimmän tykistökillan sihteerin ja lähetä hänelle oheinen ilmoittautumislomake. Näin varmistat mukanaolosi ase-lajimme uuden lehden lukijakunnassa. Saat kiltasi sihteeriltä tietoja myös muista jäsenyyteen kuuluvista eduista ja tapahtumista.

**Tulikomentoja on tykistö-
kilttojen jäsenlehti eikä sitä voi
tilata erikseen.**

tie 26, 20300 Turku, mp 050 376 0371, [haavirov\(at\)suomi24.fi](mailto:haavirov(at)suomi24.fi). Sihteeri **Päivi Pansio**, Petäjätie 1 E, 24260 Salo, mp 040 779 3059, [paivi.pansio\(at\)suomi24.fi](mailto:paivi.pansio(at)suomi24.fi). Jäsenkirjuri **Rauno Salo**, Koukkukankareentie 44 as 1, 20320 Turku, mp 040 540 2710, [rauno.salo.ra\(at\)gmail.com](mailto:rauno.salo.ra(at)gmail.com) Killan verkkosivut: www.turunseuduntykistokilta.com

Vammalan Seudun Tykistökilta

Vammalan kilta ampumaharjoituksissa

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Matti Niemi**, Rautajoentie 65, 38210 Sastamala, pk (03) 5115077, pt (03) 5124600, mp 0500-631431, [matti.niemi\(at\)niementehaat.fi](mailto:matti.niemi(at)niementehaat.fi). Sihteeri **Jorma Ruuskanen**, Koispornaantie 46, 38210 Sastamala, pk (03) 5141144, mp 0500 308876, [jorma.ruuskanen\(at\)kopteri.net](mailto:jorma.ruuskanen(at)kopteri.net) Rahastonhoitaja **Rauno Heino**, Vaununperäntie 249, 38210 Sastamala, pk (03) 5152202

Tykistöprikaatin Killan rekisteröidyt jäsenyhdistykset:

Etelä-Pohjanmaan Tykistökilta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Seppo Rinta-Hoiska**, Untamonsola 1, 60120 Seinäjoki, mp 044 021 0549, mpt 0405244373, [sepporh\(at\)gmail.com](mailto:sepporh(at)gmail.com). Varapuheenjohtaja **Arvo Hakamaa**, Ruukintie, 60120 Seinäjoki, Kunniapuheenjohtaja **Antti Vainio**, Siipipyöränkatu 29 B Seinäjoki, Sihteeri **Aki Kinnunen**, Pultrantie 55, 60120 Seinäjoki, mp 0400 666343, [aki.kinnunen\(at\)marttilankortteeri.fi](mailto:aki.kinnunen(at)marttilankortteeri.fi) Jäsensihiteeri ja rahastonhoitaja **Samuli Niinistö**, Ilkantie 16, 60800 Ilmajoki, pt ja pk (06) 4246 931, mp 040 7720437, [samuli.niinisto\(at\)netikka.fi](mailto:samuli.niinisto(at)netikka.fi)

Killan kotisivu on **Aatos Kankaan** ylläpitämällä sivuilla: <http://kotisivu.dnainternet.net/safar/epkilta.htm>

Kankaanpään Seudun Tykistökilta ry

Tulevia tapahtumia:

SYYSKOKOUS

pidetään tiistaina, marraskuun 11. pnä 2014 klo 18.00 Kankaanpään Kuntoutuskeskuksessa, Kelankaari 4. Käsitellään sääntöjen syyskokoukselle määrittämät asiat. Kahvitarjoilu
HALLITUS

Perinteinen syyspäiväntasaus-tapahtuma Paavo Ruokosken tilalla perjantaina, syyskuun 19 pnä alkaen klo 17. Tuppinevantie 16. Lavian tieltä Ruokosken tienhaarassa opastus. Luvassa on mukavia herrasmieskilpailuja, makkaranpaistoa yhdessäoloa sekä savusauna! (pyyheliinat mukaan). Tervetuloa isolla joukolla!

Tykistöprikaatin Kilta ry:n Syysjuhla ja -kokous Niinialon varuskuntakerholla. Päivä alkaa klo 11.30 seppelenlaskulla talvisotaan lähteneiden muistomerkillä, jonka jälkeen omakustanteinen lounas varuskuntakerholla, jossa ovat myös muut tilaisuudet. Tarkempi ohjelma on syyskauden jäsentiedotteessa sekä killan nettisivuilla. Tilaisuuksiin toivotaan jäsenistön runsaslukuista osallistumista..

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja ja jäsenasiat **Hannu Vettentranta**, Jäkäläkatu 5, 38700 Kankaanpää, mp 044 530 5943, [hannu.vettentranta\(at\)dnainternet.net](mailto:hannu.vettentranta(at)dnainternet.net), Varapuheenjohtaja **Pauli Huhtamaa**, Silmäkkeentie 9, 38720 Vihetjärvi, mpt 040 199 4220, mpk 044 578 7045, [pauli.huhtamaa\(at\)sataedu.fi](mailto:pauli.huhtamaa(at)sataedu.fi), Sihteeri **Esko Isohannu**, Ratakiskonkatu 29 A 2, 33300 Tampere, mp 050 550 9420, [esko.isohannu\(at\)kuntke.fi](mailto:esko.isohannu(at)kuntke.fi), Rahastonhoitaja **Jari Anttila**, Katajakatu 4, 38700 Kankaanpää, pk 0400 954 536, [jariant\(at\)gmail.com](mailto:jariant(at)gmail.com) Kiltasivut netissä: kankaanpaanseuduntykistokilta.yhdistysvain.fi

Mittamies- ja Topografikilta ry

Tapahtunutta:

Korjaus lehdessä 2/2014 olleeseen tietoon: Vuosikokous pidettiin 15.3. Hallitus säilyi entisellään seuraavalla muutoksella: **Veikko Rantaniemi** jäi pois ja tilalle valittiin **Ossi Ojanen**

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Pentti Pohjola**, Sepänkylläntie 303 A, 02400 Kirkkonummi, mp 044 884 7112, [pentti.pohjola\(at\)mobisan.fi](mailto:pentti.pohjola(at)mobisan.fi) Varapuheenjohtaja **Kalle Salonen** Kierto-
katu 10 as 13, 28130 Pori, mp 044 701 1860, [kalle.salonen\(at\)pori.fi](mailto:kalle.salonen(at)pori.fi). Sihteeri **Toivo Vanhanen**, Niittykulmantie 5 as 12, 00440 Helsinki, mp 040-5488605, [toivo_vanhanen\(at\)welho.com](mailto:toivo_vanhanen(at)welho.com), Rahastonhoitaja **Mika Aarnio**, Kurkelankatu 8 A 1, 21100 Naantali, mp 040 5108499, [mika.aarnio\(at\)utu.fi](mailto:mika.aarnio(at)utu.fi)

Mittamies- ja Topografikillan alaosastot: Helsinki: **Toivo Vanhanen**, Niittykulmantie 5 as 12, 00440 Helsinki, mp 040 5488605, [toivo_vanhanen\(at\)welho.com](mailto:toivo_vanhanen(at)welho.com) Kankaanpää: **Pertti Pösö**, Piiparinkatu 6, 38700 Kankaanpää, mp 040 5239282, [pertti.poso\(at\)luukku.com](mailto:pertti.poso(at)luukku.com)

Pori: **Eija Koskenniemi-Saarivirta**, Län-
sipuisto 18 A 1, 28100 Pori, mp.050 525 6953, [eija\(at\)satakuulo.fi](mailto:eija(at)satakuulo.fi)

Tampere: **Veikko Rantaniemi**, Sammonkatu 18 A 4, 33540 Tampere, mp 040 580 2400, [veikko_r\(at\)hotmail.com](mailto:veikko_r(at)hotmail.com)

Turku: **Ilpo Peltomäki**, Savikankaantie 16, 24800 Halikko, mp 040 528 6364, [peltomak\(at\)netti.fi](mailto:peltomak(at)netti.fi)

Joukkoyksikkö: Tiedustelupatteristo, PL5, 38841 Niinisalo, p. 0299 800 (vaihde)

Killan kotisivut ovat osoitteessa: <http://www.mtkilta.fi/>

Muista ilmoittaa voimassaoleva sähköpostiosoitteesi alaosastollesi.

Tampereen Seudun Tykistökilta ry

Toimihenkilöt:

Puheenjohtaja **Jouni Vuorio**, Jaakonmäenkatu 14, 33560 Tampere, mp 050 3009 731, [jouni.vuorio\(at\)elisaneet.fi](mailto:jouni.vuorio(at)elisaneet.fi). Varapuheenjohtaja ja rahastonhoitaja **Mikko Hörkkö**, mp 040 557 6952, [mikko\(at\)horkko.fi](mailto:mikko(at)horkko.fi). Sihteeri **Jukka Piirto**, Amurinkuja 20 B 42, 3320 Tampere, mp 040 7191 377, [jukka.piirto\(at\)tampere.fi](mailto:jukka.piirto(at)tampere.fi)

Mittamies- ja Topografikilta ry järjesti 50-vuotisjuhlaansa Niinialosassa Tiedustelupatteriston 90-vuotis perinnettä 11.6.2014. Kuvia ja tunnelmia juhlapäivästä Tulikomentaja-lehden numerossa 4/2014 joka on myös lehden 25-vuotisjuhlanumero.

Museoesineet kertovat, osa 18

”... osoittaen urheutta, harkintaa ja mitä suurinta tarmoa” –
Kapteeni Osmo Laakson Vapaudenristin 2. luokan Mannerheim-risti

TEKSTI: SAMUEL FABRIN,
KUVA: SIRKKA OJALA

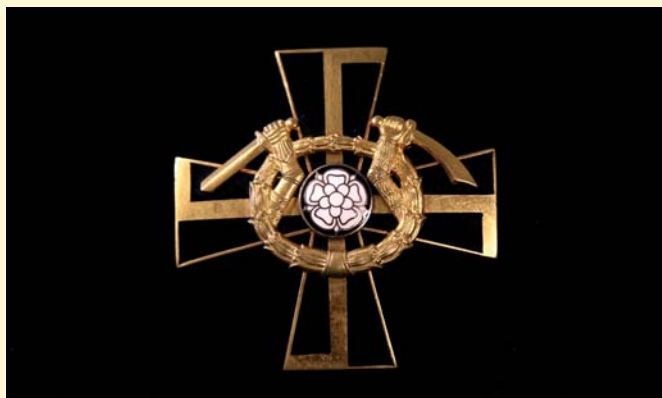
Museo Militarian pääraKEN-
nuksen kolmannessa kerrok-
sessa on Suomen marsalkka
C. G. E. Mannerheimista ja
Mannerheim-ristin ritareista
kertova näyttelyosio. Uudes-
sa turvallisessa vitriinissä on
esillä yksi museon kokoelmi-
en arvokkaimmista esineistä
– ensimmäisen kenttätykistön
Mannerheim-ristin ritarin **Os-
mo Laakson** Vapaudenristin
2. luokan Mannerheim-risti.

Vapaudenristin ritarikunta ja Mannerheim-risti

Vapaudenristin ritarikunta
perustettiin jo maaliskuussa
1918, mutta ristien ja mitalien
myöntäminen lopetettiin tam-
mikuussa 1919. Ritarikunnan
kunniamerkit otettiin jälleen
käyttöön talvisodan syttymi-
sen jälkeen joulukuussa 1940.
Vapaudenristien ja -mitalien
jakoperusteet pohjautuivat so-
tilasarvoon: alipäällystöön tai
miehistöön kuuluvat voitiin
palkita vain Vapaudenristin
kahdella alimmalla luokalla tai
Vapaudenmitaleilla.

Talvisodan jälkeen yli-
päällikkö C. G. E. Manner-
heim halusi luoda sotilasar-
vosta riippumattoman kor-
kean kunniamerkin. Kun Va-
paudenristin ritarikunta pe-
rustettiin pysyvästi asetuksella
16.12.1940, perustettiin myös
kaksi erikoiskunniamerkkiä.
Asetuksen 4. pykälässä kerro-
taan Mannerheim-ristin 1. tai
2. luokan ritariksi nimittämi-
sestä:

”Erinomaisen urheiden,
taistellen saavutettujen erit-
tään tärkeiden tulosten tai eri-
koisen ansiokkaasti johdettu-
jen sotatoimien palkitsemisek-
si voidaan Suomen puolustus-
voimain sotilas hänen sotilas-
arvostaan riippumatta nimit-
tää Vapaudenristin 1. tai 2.

luokan Mannerheim-ristin ri-
tariksi.”

Näin syntyi Mannerheim-
risti, joka ei siis tehnyt eroa
sotilasarvojen kesken. Muis-
ta Vapaudenristin ritarikun-
nan kunniamerkeistä poike-
ten Mannerheim-ristin saaja
nimitettiin myös ritariksi. 1.
luokan Mannerheim-risti on
kaularisti, 2. luokan Manner-
heim-ristiä kannetaan erillään
muista kunniamerkeistä va-
semmanpuoleisen rintataskun
alapuolella.

Talvisodan perusteella tehtiin
keväen 1941 aikana 483
nimitysesitystä, mutta niiden
käsittely jäi jatkosodan alettua
kesken. Uuden sodan aikana
19 talvisodan ansioista aikai-
semmin ritareiksi esitetyistä
nimitettiin ritareiksi. Kaikki-
aan Mannerheim-ristin ritarei-
ta nimitettiin 191, ensimmäi-
senä heinäkuussa 1941 eversti
Ruben Lagus ja viimeisenä
toukokuussa 1945 everstiluut-
nantti **Viljo Laakso**. 1. luokan
Mannerheim-ristin ritareiksi
nimitettiin marsalkka Man-
nerheim ja jalkaväenkenraali
Erik Heinrichs. Kaksinkertaisia
Mannerheim-ristin ritareita
olivat kenraalimajuri **Aaro Pa-
jari**, eversti **Martti Aho**, kap-
teeni Hans Wind ja lentomes-
tari **Ilmari Juutilainen**.

Kenttätykistön ensimmäinen ritari

Hämeenlinnalainen Osmo
Laakso (1916–2004) suorit-

ti varusmiespalveluksena vuo-
sina 1935–1936 KTR 1:ssä ja
kävi RUK:n kurssin 32. Suo-
jeluskuntatoiminnassa hän oli
mukana vuodesta 1931 al-
kaen. Talvisodassa vänrikki
Laakso taisteli tulenjohtajana
ja patteriupseerina KTR 8:ssa
Karjalan kannaksella. Jatko-
sotaan Laakso osallistui Ras-
kas Patteristo 24:n riveissä. Se
kuului 5. Divisioonan tykistöön,
joskin patteristo oli pit-
kään myös osa 17. D:n tykistöä.
1./RaskPsto 24 oli moot-
torivetoinen (tykkeinä 152 H
17), 2. ja 3./RaskPsto 24 he-
vosvetoisia (tykkeinä 120 K
78-31). Laakso toimi 1. pat-
terin päällikkönä ja patteris-
toupseerina sekä vuonna 1944
jonkin aikaa myös patteriston
komentajana. Patteristo toi-
mi koko sodan ajan Laatokan
pohjoispuolella.

Kapteeni Laakso nimitet-
tiin Vapaudenristin 2. lu-
okan Mannerheim-ristin rita-
riksi 19.5.1942. Nimityspe-
rusteluissa käydään läpi hä-
nen ansiokasta toimintaansa
hyökkäysvaiheen aikana. Pe-
rustelujen lopussa todetaan:
”Koko sodan ajan on kaptee-
ni Laakso taistellut esimerkil-
lisellä rohkeudella ja tarmolla
toimien aina etummaisimmas-
sa linjassa, osoittaen urheutta,
harkintaa ja mitä suurinta tar-
moa.” Laakso oli ensimmäi-
nen kenttätykistössä palvellut
Mannerheim-ristin ritari, tai-
tava ja ansiokas tykistöupseeri.

Nimitysperustelut eivät kui-
tenkaan liittyneet suoraan ty-
kistöön toimintaan, vaan
rohkeaan ja tuloksekkaaseen
toimintaan käsiasein käydyissä
taisteluissa, vastaiskuissa ja vi-
hollisen tukikohdan valtaami-
sessa. Näissä hyökkäysvaiheen
taisteluissa Laakso myös haa-
voittui kahdesti.

Asemasota ja viimeinen haavoittuminen

Laakson ansiot eivät toki ajoit-
tuneet vain hyökkäysvaihee-
seen. Asemasodan aikana Ras-
kas Patteristo 24 toimi tou-
kokuuhun 1944 asti Syvärin
takana Shemenskissä. Kevät-
talvella 1943 kapteeni Laakso
komennettiin Tykistön Am-
pumakoulun ampumakurssil-
le Suvi-Kumsaan. Shemens-
kin rintamalla tykistö suoriti
paljon tuloksekkaita suora-
ammuntoja, joiden toteutta-
misessa Laakso oli aktiivisesti
mukana. Patteriston ja She-
menskin kaistan tykistöryh-
män komentajana toiminut
majuri **Eino Tirronen** kirjoiti
mainiossa kirjassaan *Jylise-
vät tykit*: ”Varsinkin kaptee-
ni Laaksosta kehittyi sellainen
suora-ammuntatoiminnan
johtaja, että vastaavaa tuskin
oli toista koko armeijassam-
me.” Tirronen kertoi myös:
”Kapteeni Laaksolla oli muu-
ten merkillinen taito ’haistaa’
tilanteet ja ilmiömäisen nopea
reaktiokyky, mikä kävi ilmi
monissa vaikeissa tilanteissa.”

Vasta toukokuussa 1944
patteristo siirrettiin ensim-
mäisen kerran Sammatuksen
leirialueelle koulutustoimin-
taa, linnoitustöitä ja lepoa var-
ten. Puna-armeijan aloittaessa
suurhyökkäyksen Syvärillä ke-
säkuussa 1944 patteristo osal-
listui hyökkäyksen torjuntaan
Lotinapellon lohkolle. Vetäy-
tymisvaiheessa kesällä 1944
Laakso haavoittui vielä kol-
mannen kerran johtaessaan
Tuulosjoella vastahyökkäystä

Laatokan rannalle maihinnou-
sun tehnyttä vihollista vastaan.
Tämän haavoittumisen vuoksi
Nietjärven taistelut, joihin
Raskas Patteristo 24 osallistui,
jäivät Laaksolta kokematta.
Hän palasi vielä syksyllä pat-
teristoon ja toimi sen viimei-
senä komentajana. Reservissä
Laakso ylennettiin majuriksi
6.12.1954.

Muut tykistön ritarit

Nimityshetkellä kenttätykis-
tössä palvelleita Mannerheim-
ristin ritareita olivat Osmo
Laakson lisäksi ritari nro 101
alikersantti **Paavo Paajanen**
(Kevyt Patteristo 11), ritari
nro 113 väepeli **Leevi Moi-
sander** (Kevyt Patteristo 14)
ja ritari nro 184 tykistönken-
raali **Vilho Nenonen** (Pääma-
ja). Vain Nenosen nimityksen
perusteena olivat tykistölliset
ansiot. Ritareiksi nimettiin
myös kaksi aiemmin tykistö-
upseerina palvellutta, jotka
saivat ristin siirryttyään pal-
velemaan Panssaridivisioonan
rynnäkötykkijoukkoihin: ri-
tari nro 132 kapteeni **Carl-
Birger Kvikant** (1./RynTykP/
PsD), joka palveli vuosina
1941–1943 Raskas Patteristo
16:ssa patteriupseerina ja pat-
terinpäällikkönä, ja ritari nro
133 luutnantti **Olli Aulanko**
(1./RynTykP/PsD), joka vuo-
sina 1942–1943 toimi tulen-
johtajana ja jaosjohtajana Ke-
vyt Patteristo 13:ssa.

Museo Militarian kokoel-
miin kuuluu kolme Manner-
heim-ristiä (sotilasarvot nimit-
tämishetkellä): eversti **Kaar-
lo Heiskanen** (ritari nro 21),
kapteeni Osmo Laakson (rita-
ri nro 61) ja everstiluutnantti
Viljo Laakson (ritari nro 191)
2. luokan Mannerheim-ristit.

Lähteitä:

*Ilmari Hurmerinta (toim.): Man-
nerheim-ristin ritarit. Ritarimat-
rikkeli 2004. Mannerheim-ristin
ritarien säätiö. Helsinki 2004.*

*Antti Numminen: Janakkalan Pat-
teriston taistelujen tie. Rpsto 24:n
vaiheet 1941–1944. Julkaisutoi-
mikunta 1989.*

*Eino Tirronen: Jylisevät tykit.
Karisto. Hämeenlinna 1980.*

Asehuoltoa Pertti Luoman johdolla. Taustalla killan ampumavastaava Matti Lappalainen seuraa tilannetta.

Tykistörikaatin Killan ampumamestaruudet ratkottiin Niinisalossa

Tykistörikaatin Kiltalaiset
ratkoivat jälleen killan ampu-
mamestaruuksia Niinisalossa
Tykistörikaatin vala- ja kil-
tapäivän yhteydessä 21. elo-
kuuta. Varuskunnan ampu-
maradalla suoritetun rk-am-
munnan johtajana toimi yli-

luutnantti **Markku Koski-
nen**. Ammunnassa oli kolme
sarjaa, naiset, yleinen ja yli
50-vuotiaat. Kilpailuun osal-
listui kaikkiaan 24 kiltalaista.
Yleisen sarjan mestaruuden
voitti **Juha Nieminen** Vam-
malan Seudun Tykistökillasta

ja Y50 -sarjan voiton korjasi
Erkki Tuovila Kankaanpään
Seudun Tykistökillasta. Nais-
ten sarjan ainoana edustajana
oli **Heli Ketola**, Vammalan
Seudun Tykistökillasta. Kil-
lan ampumavastaavana toimii
Matti Lappalainen. ■

Ampumatulokset			
Y50		N	
1	Tuovila 185	1	Ketola 145
2	Inkinen 179	Y	
3	Kuortti 174	1	Nieminen 186
4	Lappalainen 173	2	Koivisto 176
5	Kärki 167	3	Kuparinen 175
6	Kulmala 162	4	Peltola 173
7	Rasku 159	5	Soini 173
8	Teelmäki 150	6	Aho 170
9	Luoma 146	7	Korkki 156
10	Helkamäki 137	8	Pitkämäki 152
11	Karvinen 137	9	Piesala 147
12	Mäki-Jaskari 132		

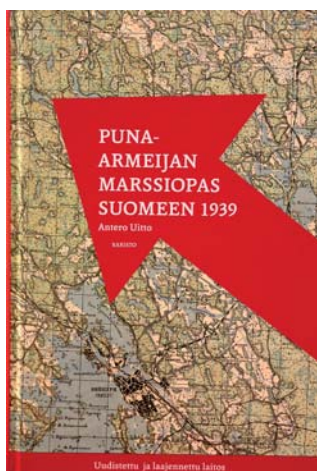
LEHDEN MATERIAALIEN TOIMITUSOSOITTEET OVAT MUUTTUNEET.

Materiaalit kiltasivustolle lähetetään osoitteeseen:

kiltasivut.tulikomentoja@gmail.com ja

lehden aineistomateriaali osoitteeseen: **toimitus.tulikomentoja@gmail.com**.

Vanhan ajan vakoilua – talvisodasta 75 vuotta

ERKKI WUOLIJOKI

Antero Uitto on työstänyt uuden painoksen puna-armeijan marssioppaasta Suomeen. Kirjan ensimmäinen painos julkaistiin talvisodan 50-vuotisjuhlatapahtuman aikoihin, joten nyt oli sopiva aika hyödyntää kulu-neina 25 vuotena kertynyt muu tieto aiheesta. Kariston kustantama kirja *Puna-armeijan marssiopas Suomeen 1939* on 232-sivuinen kooste punaisesta tiedustelusta, vakoilusta ja esivalmisteluista Suomeen tehtävän miehitysmarssin ja maan katkaisun tarpeisiin.

Yksityiskohtaiset reittisuunnitelmat

Neuvostoliitto oli tehnyt suunnitelmia Suomen miehittämiseksi jo kauan ennen talvisotaa. Suunnitelmat olivat perustuneet huolelliseen tiedusteluun useiden vuosien aikana. Näin oli selvitetty pääteiden reitit ja kunnokset sekä teiden leveydet, siltojen kantokyvyt, linnoitteiden ja bunkkereiden sijainnit ja vahvuudet sekä monet muut yksityiskohdat itärajalta pitkälle Sisä-Suomeen. Suomessa ei varmaankaan oltu tietoisia siitä ammattimaisuudesta, jolla reittikuvaukset ja matkasuunnitelmat oli jo valmiiksi tehty. Tuskinpa olisi koskaan selvil-

le saatukaan, ellei muutampia pieniä nidottuja venäjänkielisiä kirjasia olisi saatu vangiksi joutuneilta punaupseereilta.

Suomea uhkasi huolella suunniteltu marssi-invaasio, jonka tarkoituksena oli katkaista Suomi kahtia ja miehittää maa niin nopealla toimella, että tukea länsivalloilta ei olisi ehtinyt pyytää. Apuna etenevillä joukoilla olisi ollut yksityiskohtaiset valokuvilla varustetut reitti- ja linnoitekuvaukset lähes nykyaikaisten Google-ohjelmien tavoin, vaikkakin paperiversioina! Kuinka se saattoi olla mahdollista?

Ammattivakoilijat asialla

Yksi tunnistetuista punavakoliijoista oli **Vilho Pentikäinen**. Hänet oli komennettu yleisesikuntaan valokuvaajaksi jo huhtikuussa 1929, mutta miehen taustoja ei ollut riittävästi selvitetty.

Pentikäinen oli jo 15-vuotiaana osallistunut punakaartin taisteluun Viipurissa ja 1920-luvun puolivälissäkin hän osallistui SKP:n sotilaslinjan toimintaan. Toiminnossaan yleisesikunnan palveluksessa hän oli hyvämaineinen. Valokuvausreissuillaan hänellä oli ollut pääsy kaikkialle, myös rajaseudulle ja rannikolle. Hän toimi yleisesikunnassa myös yöpäivystäjänä, joten hänellä oli rauhallista aikaa kopioida ja valokuvilla kaikkia mahdollisia asiakirjoja liikekannallepanosuunnitelmita aseteknisiin ratkaisuihin. Kerran Pentikäinen kuitenkin kärehti. Päivystävä alikersanti oli ihmetelty miksi valot olivat jääneet päälle ja yllätti vakoojan itse teossa. Tämä pääsi kuitenkin pakenemaan Luumäen kautta omalla autollaan ja häipyi itään vielä samana yönä. Neuvostoliitossa Pentikäinen komennettiin turvalli-

suuspalveluun majurina käyttäen nimeä Viktor Kuznetsov. Talvisodassa Kuznetsov oli **Otto-Ville Kuusisen** käytettävissä ja koulutti jatkossa muun muassa uusia vakoilijoita ja desantteja. Myöhemmin Kuznetsov oli myös valvontakomission apumiehiä.

Moninkertainen ylivoima

Neuvostoliiton luoteisen rintaman ja Karjalan kannaksen joukoissa oli noin 23 divisioonaa, Suomella kahdeksan. Punatykkejä oli noin 3350, panssareita 1600 ja lentokoneita 1300. Ylivoima oli ainakin kymmenkertainen. Siitä huolimatta operaatio ei johtanut Suomen katkaisemiseen.

Kirja jättää lukijalle oivan mahdollisuuden pohtia, miksi marssi epäonnistui. Yksi päällimmäisistä syistä lienee, että maastomme ei ylipäänsäkään sovellu ”läpimarssiin”. Toinen syy on suomalainen mentaliteetti: määrätietoisuus, taistelutahto ja sisu. Kuinka se ilmeni käytännössä, on jännittävää pohdintaa, johon lukijalle herää varmasti kiinnostus.

Kaksi kenraalia puuttui peliin

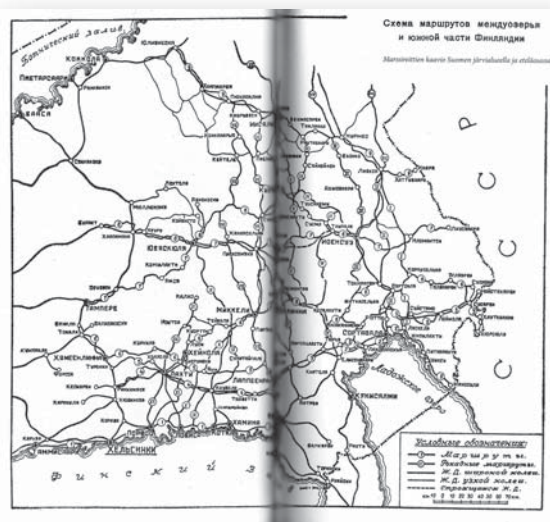
Mitä muita syitä punamarssin epäonnistumiselle oli? Vakoili-

joiden kokoama reittiopas oli hyvä. Suomen puolen strategiset kohteet olivat olleet vartiointamattomia, joten niiden valokuvaaminen oli ollut helppoa kelle tahansa. Tiekartat olivat hyviä ja taustatiedot oikeita. Invaasiovoimat olivat moninkertaisia puolustajiin verrattuna. Mutta kahta asiaa, kahta kenraalia ei ollut huomioitu – ne olivat kenraali Tammikuu ja kenraali Helmikuu.

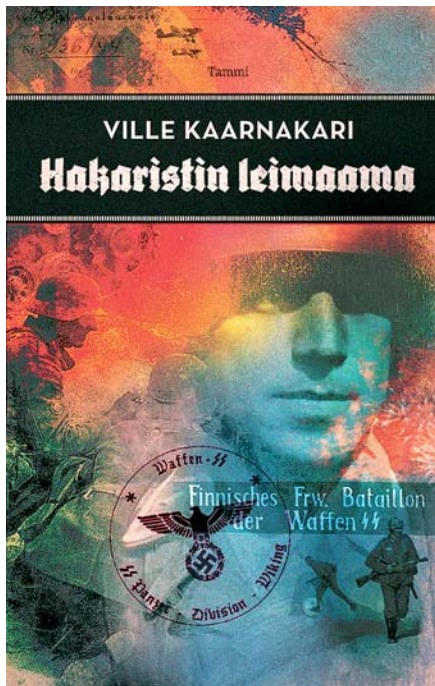
Suosittelava kirja

Antero Uiton kirja on suurelta osin uudistettu ja täydennetty vanhasta versiosta. Vaikka marssiopas on ollut erinomainen opas punamatkailijalle 75 vuotta sitten, on nykykirjallakin paljon annettavaa nyky-polven suomalaisille reserviläisille, kaikille naisille ja miehille. Kirja antaa käsityksen siitä perusteellisuudesta, jolla suunnitelmia jo 75 vuotta sitten osattiin tehdä. Ajatellaanpa, mitä mahdollisuuksia nykyinen teknologia vastaavaan tarjoaa! Vaikka reitit sinänsä nykyään voi googlata tehokkaasti, antaa kirja monenlaisia ajateltavaa sodankäynnin muuttuvista menetelmistä.

Suosittelen. Historia opettaa. ■

Suomalainen soturi Donetskin maisemissa

Hakaristin leimaama

Ville Kaarnakari

ISBN: 978-951-31-8012-6

Sivuja: 450

Sidonta: Sidottu

Ilmestyy: Syyskuussa 2014

Tammen kustantamana

Hakaristin leimaama on fiktiivinen kertomus pääasiassa kahden suomalaisen talvisodan veteraanin kokemuksista taistelussa partisaaneja vastaan Wiking-divisioonassa. Miehet lähtevät ensimmäisen kuljetuserän mukana Saksaan. He ovat Wiking divisioonana mukana ensimmäisistä taisteluista lähtien.

Miehet näkevät raakuutta ja julmuutta, sota saa nopeasti aivan erilaiset kas-

vot kuin Taipaleen uloimmissa tukikohdissa.

Suomalainen erikoisyksikön johtajana toimiva **Obersturmführer** joutuu tekemään päätöksen, joka vaikuttaa hänen koko loppuelämäänsä. Pelissä ovat vastakkain omien miesten henki tai arvokkaat tiedustelutiedot.

Miehet kokevat kovia itärintamalla, mutta helppoa ei ole paluu arkeen sodan jälkeisessä Suomessa Valvontakomission ja kommunistien vainotessa entisiä SS-miehiä.

Realistisen tuntuinen tapahtumasarja realistisissa kehyksissä.

Kirja on kertomus koettelemuksista, joihin ihmiset joutuivat tahtomattaan sodan melskeissä ja vaaran vuosina. Se on myös kertomus sodasta, ystävydestä, joka syntyy paineessa kuin timantti. Se on myös kertomus kansainvälisten aseveljien toveruudesta. ■

Vanhat väärtit kokoontuivat Rovajärven rakentajat Vaasassa

HANNU VETTENRANTA

Me Rovajärven entiset työmyrrät, rakennus- ja muonitusporukat olemme jo kymmenen kertaa kokoontuneet viettämään

kesäpäiviä yhdessä retkeillen sekä menneitä muistellen.

Tänä kesänä suuntasimme heinäkuun

helteisenä viikonloppuna Vaasaan, jossa **Kauppinen Seppo** oli meille rakentanut vallan mainion ohjelmaketin.

Alkumorjenstelujen jälkeen lähdimme heti ”töihin” suunnaten Vaconille – täyden taajuusmuuttajan taloon. Melkoisen tietoisken taajuusmuuttajista, tehtaan tuotannosta ja työntekijöistä meille antoi insinööri **Tuija Kalliomaa** vankalla asiantuntemuksella.

Opastetulla kaupunkikierröksellä tutustuimme vanhaan jääkärikaupunkiin monine nähtävyyksineen, muistomerkeineen sekä sen kauniiseen kirkkoon.

Mikä olisikaan sen mukavampaa entisille sotilaille kuin lämmin sauna erittäin helteisen päivän jälkeen. Täällä muistojen tynnyrit aukesivat, juttu lensi ja vasarat paukkuivat, kun rakennusprojekteja muistelimme.

Lauantaipäivän vietimme pääosin ris-teillen M/S Tuuliolla Merenkurkun maisemissa. Päivän kohokohta oli pysähtyminen Kuusisaarella sijaitsevaan Jannen saluunaan, joka on kuuluisa erittäin maittavasta kalakeitostaan. Asia tuli retkeläisten suilla todistettua.

Aikanaan taidettiin tehdä päätös, että kymmenennen kerran jälkeen on kierros täynnä, mutta yksimielisesti päätimme, että perinne jatkuu. ■

MUSEO MILITARIA

THE ARTILLERY, ENGINEER AND SIGNALS MUSEUM OF FINLAND

TEKSTI: SAMUEL FABRIN, KUVAT: SIRKKA OJALA

Kesän aikana museon perusnäyttelyyn tutustui jälleen runsas joukko museokävijöitä. Ulkonäyttelyalueella olikin hyvä lämpimän loppukesän aikana tutustua etenkin tykkeihin, joille tehtiin uudet säänkestävät tekstitaulut. Tykkimääräkin kasvoi, kun Suomen kasarmilta tuotiin ulkonäyttelyalueelle 120 K 78-16 ja Karjalan tykistörykmentiltä puolestaan museolle saatiin 122 H 63. Elokuulla Hämeen Keskiakamarkkinoiden yhteydessä museolla paukkui tuttuun tapaan keskiaikainen bombarditykki Paksu Katariina, kun Paksun Katariina Tykkisisarkunta vieraili jälleen museolla.

Syyskuun toisella viikolla alkoivat yleisöluennot, joissa päästiin hyödyntämään Pohjois-salin uusittua av-laitteistoa. Päärakennuksen perusnäyttelyssä viimeistellään vielä tykistö-, pioneeri- ja viestiaselajien kansainvälistä toimintaa ja joukko-osastoperinteitä esittelevät huoneet. Myös erilaisia toiminnallisia pisteitä ja äänimaisemia lisätään perusnäyttelyyn syksyn ja talven aikana.

VTT **Pekka Visuri** saapuu luennoimaan museolle **23.10. klo 18.00**. Visurin luennon aiheena ovat Rytin ja Mannerheimin vaikeat valinnat. Tieto marras- ja joulukuun luennosta ilmestyy myöhemmin museon verkkosivustolle www.museomilitaria.fi. ■

Museon toimeliaat aselajitontut löydät jälleen Vilhon, Sepon ja Jaakon omasta blogiosoitteesta: <http://museomilitaria.blogspot.fi/>

Museon aselajitontut Vilho, Jaakko ja Seppo ihailevat ulkonäyttelyalueen uusia säänkestäviä tekstitauluja.

YLLÄ ja ALLA: Paksu Katariina paukkui jälleen museolla. Tykin kaliiperi on 2,65 tuumaa eli 65 mm. Tykki edustaa tyypillisintä 1300-luvun lopun ja 1400-luvun alkupuoliskon mallia.

MUSEO MILITARIA

Puh. (03) 682 4600,
asiakaspalvelu@museomilitaria.fi,
www.museomilitaria.fi

Avoimna syyskaudella:
ti-su klo 11.00-17.00.

Pääsymaksut:

aikuiset 8,00 €,
lapset (7-17v) 3,00 €,
ryhmät (väh. 15 hlö) 6,00 €/hlö.

Opastusmaksu 40 € ryhmä
(varattava etukäteen,
ryhmän koko max. 50 hlö).

LOUNASRAVINTOLA MILITARIA

Kuva: Sirkka Ojala

TERVETULOA HERKUTTELEMAAN LINNANKASARMEILLE!

Lounasravintola Militaria palvelee Linnankasarmeilla, museo Militarian tiloissa joka päivä.

Militariassa maittava lounas kasvisvaihtoehtoiseen maanantaista perjantaihin klo 11-14.

Kahvilasta suolaisia ja makeita herkkuja joka päivä. A-oikeudet.

Herkuttele paikan päällä tai nappaa mukaan!

LOUNASRAVINTOLA MILITARIA,
LINNANKASARMIT
13100 HÄMEENLINNA

RAVINTOLA@MUSEOMILITARIA.FI
P. 045 1034102

FACEBOOK: LOUNASRAVINTOLA MILITARIA

RAVINTOLA SEISKA

Avoimena ark. 8-15, muulloin tilauksesta

Lounas noutopöydästä arkisin klo 10.30-13.30

Kokoukset ja koulutuspäivät sujuvasti:

- useita kokouskabinetteja
- peruskokoustekniikka
- tilava saunaosasto ja ruokailutila soveltuu myös kokouskäyttöön

Perhejuhlat helposti, kysy tarjous.

Tarjoamme kaikille aselajikilloille mahdollisuuden retkiensä yhteydessä edulliseen ruokailuun.

A-oikeudet. Ota yhteyttä.

RAVINTOLA SEISKA

Suomen kasarmi rak 7
13130 Hämeenlinna

Puh: (03) 67 43 433 tai 040 451 5229

www.kerhoravintolaseiska.fi

S-posti: ravintola@kerhoravintolaseiska.fi

Merkkipäiviä

Muun muassa seuraavat tykki- ja heitinmiehet sekä kiltaveljet ja kiltasisaret eri puolilta maata viettävät merkkipäiviään loka-joulukuussa 2014.

2.10.	Kuosa Pentti	Kantvik	70 v
5.10.	Suikkanen Mika	Hamina	50 v
6.10.	Karhumaa Jorma	Oulu	70 v
6.10.	Keino Jorma	Kauniainen	90 v
7.10.	Kauranen Veli	Parola	80 v
8.10.	Olkkonen Juhani	Mikkeli	75 v
8.10.	Vainio Eero	Nousiainen	90 v
9.10.	Korkama Arto	Järvenpää	70 v
14.10.	Raussi Leo	Lappeenranta	70 v
16.10.	Hautamäki Ritva	Vammala	65 v
17.10.	Väisänen Eero	Mikkeli	85 v
19.10.	Fagerlund Reijo	Varpainen	80 v
20.10.	Taskula Seppo	Hytti	70 v
25.10.	Lahti Jorma	Mikkeli	80 v
25.10.	Tienari Pertti	Tampere	60 v
26.10.	Väyrynen Aaro	Oulu	70 v
27.10.	Roiko-Jokela Matti	Jyväskylä	75 v
3.11.	Hämäläinen Seppo	Mikkeli	80 v
15.11.	Pajusto Lasse	Parkano	60 v
17.11.	Hirvonen Erkki	Savonlinna	50 v
18.11.	Koivisto Ari-Pekka	Helsinki	50 v
18.11.	Rytövuori Heikki	Tampere	70 v
19.11.	Marin Soini	Kankaanpää	60 v
21.11.	Heino Mervi	Vammala	65 v
21.11.	Innanen Jorma	Mikkeli	70 v
28.11.	Laak Erkki	Kiihtelysvaara	75 v
30.11.	Staudinger Jorma	Toivakka	70 v
1.12.	Kouhi Heikki	Vaasa	75 v
2.12.	Kopakkala Heimo	Oulainen	70 v
4.12.	Dahlgren Börje	Helsinki	90 v
4.12.	Loukkalahti Juhani	Kankaanpää	70 v
4.12.	Rahikainen Erkki	Nuutilanmäki	95 v
5.12.	Ahtiainen Kyösti	Mankala	70 v
9.12.	Kelkka Juhani	Kaipiainen	50 v
10.12.	Eskola Jukka	Turku	70 v
15.12.	Nurmenvirta Aimo	Kankaanpää	70 v
15.12.	Töyli Veikko	Ilmajoki	70 v
17.12.	Ikonen Veikko	Mikkeli	90 v
19.12.	Luoma Pertti	Vammala	60 v
19.12.	Suuniittu Yrjö	Mikkeli	70 v
21.12.	Alasjärvi Jouko	Tuusula	70 v
22.12.	Pönkänen Tuomo	Helsinki	75 v
24.12.	Niinistö Samuli	Ilmajoki	70 v
24.12.	Rosma Erkki	Espoo	100 v
26.12.	Hynninen Veli	Helsinki	70 v
31.12.	Leinonen Alpo	Mikkeli	70 v

Tulikomentoja onnittelee merkkipäiviään viettäneitä ja viettäviä.

Edellisen lehden merkkipäiväluettelossa oli virheellinen tieto, että sotakamreeri Raimo Toverilla olisi 75 v merkkipäivä 30.09. Raimo täyttää silloin jo 78 v, joten seuraavaksi hän viettää 80 v päiviään parin vuoden päästä. Toimitus pahoittelee virhettä.

Mikäli et halua, että merkkipäiväsi julkaistaan Tulikomennoissa, ilmoita asiasta ennen seuraavaa aineistopäivää 31.10.2014 oman kiltasi sihteeriille, jolta tiedot merkkipäiväluetteloon tulevat. Mikäli taas merkkipäiväsi puuttuu luettelosta, se voi johtua siitä, että tieto tai syntymäaikasi puuttuu kiltasi jäsenrekisteristä tai kiltasi ei ole toimittanut merkkipäivätietoja aineistopäivään mennessä toimitukselle.

Puujalkaritari ja Volkswagen VW166

VELI KAURANEN

Ferdinand Porsche kehitti vuonna 1939 Saksan asevoimille Volkswagen Kübelwagenin, jota valmistettiin toisen maailmansodan aikana vuosina 1940–1945 52 000–55 000 kappaletta. Ajoneuvo on henkilöautomallinen takavetoinen amfibiovaunu. Ensimmäinen prototyyppi oli valmis syyskuussa 1940. Ajoneuvoa kehitettiin jatkuvasti. Vuoden 1942 huhtikuun lopussa hyväksyttiin tyyppi VW166 ja sen massatuotanto aloitettiin. Schwimmageneita valmistettiin Volkswagenin tehtaila Wolfsburgissa, mutta Ambi Budd valmisti sen rungot Berliinissä. Porschen ensimmäinen autojen rungonsuunnittelija **Erwin Komenda** suunnitteli auton rungon. Auton pohja oli kellumista varten ammeen muotoinen. Potkuri taitettiin takaa alas ja yhdistettiin kampiakseliin. Vedessä Schwimmageneita ohjattiin etupyörillä. Ohjaus ei ollut kovin tehokas mutta se toimi. Auton massatuotantomalli oli VW188, jonka sen akseliväli oli kaksi metriä. Massatuotantomallia valmistettiin arviolta 15 000 kappaletta.

Auton ominaisuudet: pituus 3,83 m, leveys 1,48 m, paino 910 kg, kantavuus 435 kg, korkeus katon kanssa 1,62 m, moottorin tilavuus 2 131 cm³, vaihteet 5+1, huippunopeus tiellä 80 km/h, vedessä 10 km/h, kääntösäde tiellä 9 m ja vedessä 15 m, polttoaineen keskikulutus 9 litraa/100 km.

VW116 ja jääkäriupseeri

Suomen panssarijoukoilla oli käytössään muutamia Kübelageneita jatkosodan lopussa. Jatkosotaa seurasi Lapin sota. Rauhansopimuksen mukaan suomalaisten oli ajettava saksalaiset joukot pois Lapista. Osa rintamajoukoista kotiutettiin, osa lähti karkottamaan saksalaisia. Lapin sota alkoi 15.9.1944.

Lapin armeijaa johti kenraaliluutnantti **Hjalmar Siilasvuo**. Suomalaiset joukot etenivät pääosin kahta tietä pohjoiseen. Rovaniemeltä Jäämerentietä pohjoiseen etenivät Panssaridivisioona ja Jääkäriprikaati. Tavoitteena oli Utsjoki. Lännessä 3. Divisioona ja 11. Divisioona suorittivat maihinnousun Tornioon ja

Everstiluutnantti Viljo Laakso.

jatkoivat hyökkäystä Tornionjoen ja Muonionjoen suunnassa Enontekiöön, josta edelleen Käivarteen tavoitteena Kilpisjärvi.

Pohjois-Suomessa oli Saksan 20. vuoristoarmeijan joukkoja noin 213 000 miestä. Suomalaisten vahvuus oli yhteensä vain noin 30 000 miestä. Lapin armeijalta puuttui alusta lähtien lähes täysin ilmatuki ja tykistö. Tykistön kuljettaminen oli mahdotonta, sillä saksalaiset tuhosivat Lapin tiet, räjäyttivät sillat ja tekivät runsaasti miinoitteita. He olivat etukäteen tiedustelleet viivytysasemat. Jokivarren tiellä saksalaisten tiesivät, että suomalaiset koukkaavat aina oikealta, koska tien vasemmal-

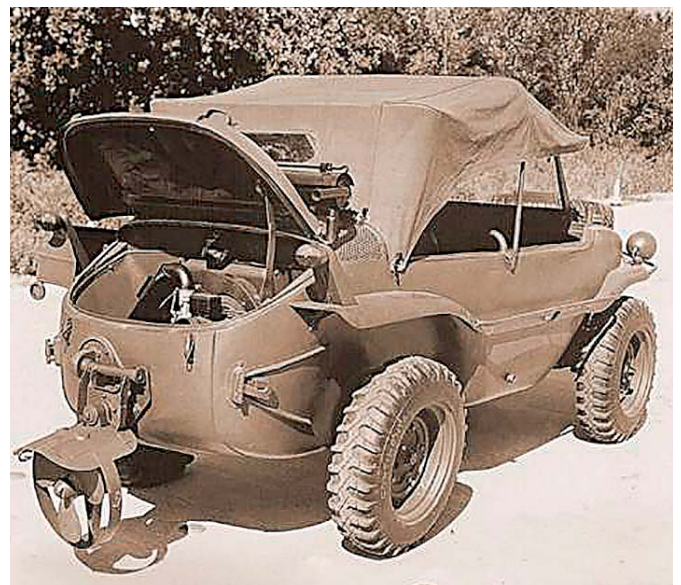
la puolella oli joki. Lisäksi he tiesivät, että suomalaisten oli hyökättävä aina ilman tulivalmistelua, koska tykistö ei voinut seurata joukkoja tuhottuja teitä pitkin.

Jokivarren tien suunnassa hyökkävään 11. Divisioonan JR 8:n komentajana oli jääkäriupseeri, everstiluutnantti **Viljo Laakso**. Hänen komentoaikanaan ajoi vahingossa saksalaisten amfibiovaunu VW166. Evl Laakso kaappasi sen henkilökohtaisesti ja otti itselleen komentoajoneuvoksi. Ajoneuvo oli hänelle erityisen tärkeä sen takia, että hän oli jalkainvalidi. Hän oli menettänyt oikean jalkansa vuonna 1941 astuttuaan miinaan. Vaikka hänellä oli jalassaan proteesi, ei sellaisella jalalla ol-

Uivan VW 166 m43:n kuvasi Diekirchin sotamuseossa Luxemburgissa Armi Salo. Leo Johan Salon juttu museosta on sivulla 14.

OIKEALLA: Vuoden 1942 huhtikuun lopussa hyväksyttiin tyyppi VW166.

lut helppoa liikkua lappilaisessa maastossa.

Jääkäri Laakso

Viljo Laakso oli syntynyt torpparin poikana Pälkäneellä 13.8.1895. Hänen isänsä osti pienen maatilan Hattulasta, jonne perhe muutti. Viljon ensimmäinen työpaikka oli tallirekinä Hattulassa Suontaan kartanossa. Sieltä Viljo Laakso lähti vuonna 1917 Saksaan, jossa liittyi suomalaiseen Kuninkaalliseen Preussin Jääkäripataljoona 27:aan.

Sotilasura alkoi 6. syyskuuta 1915 Lockstedtin leirillä koulutusjoukon 2. Komppaniassa. Aliupseerikoulutuksen jälkeen Laakso yleni helmikuussa 1916 Hilfsgruppenführeriksi. Elokuussa 1917 tuli komennus Polangenin erikoiskoulutukseen ja ylennys Gruppenführeriksi. Kurssin vielä jatkuessa Laakso valittiin kahdeksanmiehiseen erikoisosastoon, joka kuljetti Danzigista Suomeen ensimmäisen ison aselähetyksen. Aselaiva Equity rantautui 31. lokakuuta 1917 Vaasan pohjoispuolelle, jossa aselasti purettiin kahteen eri paikkaan. Maihinnousun jälkeen Equityn jääkärit organisoivat aseiden jakelun eteläisen Pohjanmaan suojeluskunnille ja muodostivat koulutusrenkaan, **Juho Heiskanen** mukaan nimetyn Heiskanen staabin. Sen toiminnan

la oli jo vuoden 1918 alkaessa 2500–3000 jääkäreiden peruskouluttamaa miestä. Tämä toimintavalmis iskujoukko antoi Mannerheimille etulyöntiaseman, jonka turvin valkoinen armeija sai keväällä aikaan nopean sotilaallisen ratkaisun.

Staabin jäsenenä Laakso koulutti suojeluskuntalaista Lapualla, Ylistarossa, Vaasassa ja Laihiolla. Kun toiminta venäläisiä joukkoja vastaan alkoi 27. tammikuuta 1918, Laakso johti toimintaa Laihian Hulmilla. Sinänsä vähäinen kahakka oli merkityksellinen sikäli, että se oli tammisunnuntain ensimmäinen sotilaallinen operaatio.

Kun jääkärit 11. helmikuuta 1918 kirjattiin Suomen armeijan sotilasarvoihin, Viljo Laaksosta tuli vänrikki ja hänet määrättiin 14. helmikuuta opettajaksi Vöyrin sotakouluun. Vöyrillä oli jo tammikuun lopulla alkanut vakituisen väen alipäällystön muodostamiseen tähtäävä koulutus. Laakso perusti Vöyrin koulun 5. komppanian ja johti sitä taistelussa, kunnes koulupaljoona Tampereen valtuuksen jälkeen hajotettiin.

Tampereen valtauksessa Laakso haavoittui mutta ei malttanut jättää komppaniansa vaan johti sitä potkukelkassa työnnettynä loppuun saakka. Voitonparaatissa Mannerheim palkitsi parhaita so-

tilaitaan. Tullessaan Laakson kohdalle hän sanoi: ”Mutta vänrikki, teidän pitäisi olla sota-sairaalassa.” Tähän Laakso vastasi: ”Herra kenraali, kävin siellä, mutta en malttanut jäädä kun täällä tapahtuu niin suuria asioita.” Laakso ylenettiin luutnantiksi.

Vapaussodan jälkeen Laakso palveli suojeluskuntaupseerina, koska hän ei ollut käynyt keskikoulua. Työnsä ohella Laakso opiskeli ja suoritti Viipurin keskikoulun oppimäärän, jonka jälkeen hänet ylenettiin kapteeniksi Tampereen Rykmenttiin vuonna 1928.

Talvisodan ”Isäkissa”

Loimaan seudun reserviläisistä muodostettiin vuonna 1939 pataljoona, joka koulutettiin Laakson komentamana kertausharjoituksissa Niinialossa kesällä 1939. Siitä tuli 5. Divisioonaan kuuluvan JR 13:n kolmas pataljoona eli III/JR 13, jonka päällikkönä Laakso lähti sotaan. Talvisodassa Laakso toimi ensin Summan rintamalla Lumpeistenojan eli niin sanotun Merkin lohkon komentajana. Lohko oli alistettu suoraan divisioonalle. Komentajan peitenimi ”Kissa” kääntyi muotoon ”Isäkissa” ja sai nopeasti legendan piirteitä, sillä komentaja liikkui alituisen etulinjassa ja osallistui jopa partioidiin vihollisen alueelle.

Viljo Laakson talvisota päättyi 3. maaliskuuta 1940 tapahtuneeseen haavoittumiseen taka-asemassa Viipurin pohjoispuolella Kärstilässä. Pikakiväärin luoti lävisti lantion. Laakson miehet eivät halunneet jättää komentajaansa viholliselle. He noutivat esimiehensä omalle puolelle ja kaappasivat siviiliauton, jolla veivät hänet JSP:n ohittaen suoraan sotasairaalaan.

Puujalkaritari

Jatkosotaan Laakso lähti Laatokan pohjoispuolella edelleen Loimaan pataljoonan komentajana. Se oli nyt Jalkaväkirykmentti 35:n III Pataljoona. Laakson toiminta pataljoonatasolla päättyi 22. hei-

näkuuta 1941, jolloin hän sai oman rykmentin. Tehtävä Jalkaväkirykmentti 60:n komentajana jäi kuitenkin lyhyeksi, sillä jo 3. elokuuta 1941 hän astui polkumiinaan Lustjärvelle. Räjähdyksellä hänet oikean jalkansa puolisisäreän saakka.

Laakso kuului niihin, joille oli jo talvisodan ansioiden perusteella esitetty Mannerheimristiä. Hänen haavoittuessaan oli jälleen vetämässä esimiehen ritariesitys hyökkäysvaiheen toiminnan johdosta. Päätös ristin myöntämisestä tehtiin ja tieto siitä ehti Karjalan armeijan esikuntaan. Vajaan tunnin kuluttua päätös kuitenkin peruttiin, sillä Laakson ei uskottu selviävän hengissä. Sen sijaan hänet ylennettiin everstiluutnantiksi ja myönnettiin ensimmäisen luokan Vapaudenristi.

Jalan menetyksestä huolimatta Laakso halusi jatkaa aktiivipalveluksessa. Hän toimi Turun sotilaspäämajassa. Kesän 1944 kriittisessä vaiheessa Laakso muistettiin jälleen. Hän sai puhelun Päämajasta: ”Käskä ei voi, kun miehellä ei vain yksi jalka, mutta nyt olisi käyttöä hyvälle miehille.” Viljo Laakso lähti kiireesti invalidisäätiölle, teetti paremman puujalan ja matkusti sotatoimialueelle. Loimolassa hän otti vastaan JR 8:n ”Tuntematoman sotilaan rykmentin” komentajan tehtävät. Kenraali Heiskanen halusi Laakson mukaansa JR 8:n komentajaksi Lapin sotaan, ja Laakso oli valmis.

Lapin sodan päätyttyä kenraali Heinrichs, kaksinkertainen Mannerheim-ristin ritari, soitti Marsalkka Mannerheimille sanoen, että hän ei kehtaa kantaa Mannerheim-ristiä ellei Viljo Laakso sitä saa. Mannerheim nimitti Viljo Laakson viimeisenä Mannerheim-ristin ritariksi numero 191 päivämäärällä 7.5.1945.

Lähteet:

Heikki Peltomäki: Puujalkaritari Ilmari Hurmerinta – Jukka Viitonen: Suomen Puolesta. Mannerheim-ristin ritari

Jyväsjärvestä sotatalouspäällikkö – Toivosesta maavoimien komentaja

Kenraaliluutnantti Raimo Jyväsjärvi luovutti maavoimien komentajan tehtävät kenraaliluutnantti Seppo Toivoselle Mikkelissä 30. kesäkuuta. Molemmat kenraaliluutnantit kiinnostivat puheenvuoroissaan huomiota puolustusvoimauudistuksen vaikutuksiin sekä maavoimien rooliin Suomen puolustusjärjestelmässä.

Puolustusvoimien sotatalouspäälliköksi 1. heinäkuuta siirtyvä kenraaliluutnantti Jyväsjärvi kävi puheessaan läpi kolmivuotisen komentajakautensa aikana tapahtuneita muutoksia. Kenraaliluutnantti Toivonen puolestaan käsitteli erityisesti tulevia haasteita. He molemmat arvioivat maavoimien mer-

kityksen säilyvän myös vastaisuudessa. Jyväsjärven mukaan puolustusvoimauudistus johti suurimpiin muutoksiin nimenomaan maavoimissa. Koulutusorganisaatiota supistettiin ja sodan ajan vahvuuksia leikattiin merkittävästi. Toisaalta samaan aikaan mm. otettiin käyttöön alueellisten joukkojen uudistettu taistelutapa ja

luotiin uusi paikallispuolustuskonsepti.

Kenraaliluutnantti Toivonen totesi omassa puheessaan ottavansa maavoimien komentajuuden vastaan innolla ja tehtävään liittyvän merkittävän vastuun tunnistaen. Hän kiitti kenraaliluutnantti Jyväsjärveä määrätietoisesta ja tuloksetkaasta työstä, jonka ansios-

ta puolustusvoimauudistus on toteutettu maavoimissa tavoitteiden mukaisesti. Toivonen muistutti, että alueita voidaan pitää ja puolustaa sekä toisaalta vallata ja hallita vain maajoukoilla. Hänen mukaansa Georgia ja Ukraina ovat tästä vahvat esimerkit.

Toivosen mukaan lähivuosien merkittävin haaste on puolustusvoimien materiaali-investointien taso. Hän muistutti, että tahdon ja taidon lisäksi uskottavan puolustuksen turvaamiseksi tarvitaan tehtävien edellyttämät aseet ja varusteet.

Ruotsalaisvapaehtoisen jäännökset löytyivät

Karjalan kannakselta on löytynyt Suomen puolella jatkosodassa taistelleen ruotsalaisvapaehtoisen jäännökset. Kaatunut mies on ilmeisesti 24-vuotias **Gustav Lennart**

Hulqvist, joka taisteli ruotsalaisessa kiväärikompaniassa osana suomenruotsalaista 13. jalkaväkirykmenttiä.

Maanpuolustuskorkeakoulun historianlaitoksen emeri-

tusprofessorin, **Ohto Mannisen** mukaan löydön historiallinen merkitys on siinä, että se muistuttaa meitä Suomen puolesta taistelleista ruotsalaisista.

Ruotsalaisia vapaaehtoi-

sia taisteli jatkosodassa puolustusvoimien alaisuudessa 1 709. Kun Suomea sodassa tukeneet siviilivapaehtoiset, kuten lääkärit ja mekaanikot, lasketaan mukaan, ruotsalaisia oli Suomessa noin 3 000.

Suomesta asiasta uutisoi ensimmäisenä Yle.

Patria

Vastuullinen kumppani
kaikissa olosuhteissa

www.patria.fi

info@patria.fi

Ajoneuvotykit

Ruotsin FMV (Materiaalilaitos) on tarkentanut Archer-ajoneuvotykkisopimustaan. Sen mukaan sarjavalmistuksen pitäisi alkaa vuonna 2016 kahden aseeneen kuukausivauhdilla. Siihen asti Ruotsin Tykistörykmentti A9 kouluttaa neljällä esisarjan aseella, jotka luovutettiin syyskuussa 2013. Neuvotte-luja käydään edelleen Norjan kanssa, jotta se maksaisi osan järjestelmän ylläpitokustannuk-sista. (did June 22 2014, FMV 18.6.2014)

Nora B-52. Kuvalähde:
<http://www.armyrecognition.com>

Serbialaisen Yugoimportin 155 mm NORA B-52 -ajoneuvotykiä on kehitetty sen alkuperäisestä tasosta. Perusversiossa 4-akselisessa ajoneuvotykkissä miehistö toimii ilman suojaa. Uusimmassa M03-versiossa sekä miehistötila (=hytti) että ampumatila ovat sirpalesuojat-

tuja. Asetta on myyty ainakin kahdelle ulkomaiselle asiakkaalle, joista toinen on Bangladesh. Marssin aikana tykki osoittaa eteen hytin yli, mutta tulitoiminnassa putki käännetään taakse ja tukijalat laske-taan maahan. (International Defence Review July 2014)

Tulenjohtovälineet

Vectronix ja Sagem ovat suunnitelleet Moskito TI -maalinpaikannus-laitteen. Kyseessä on kädessä pidettävä 1,5 kg painava integroitu laite, jossa on lämpötähystin, matalavalokamera, päivätähystin, digitaalikompassi, paikannuslaite, kallistusmittari, laser-etäisyysmit-tari ja silmäturvallinen laser-osoitin. Ominaisuudet mahdollistavat maalin havaitsemisen, tunnistamisen ja paikantamisen aina 10 000 m etäisyydelle asti. (Military Technology 7/2014)

Rockwell Collins suunnittelee FireStorm-maalinpaikannuslaitteensa uuden, kevennetyn version esittelyä vuoden 2014 aikana. Aiempia versioita käyttävät mm. USA, Australia, Saksa, Viro ja Arabiemiraatit sekä Iso-Britannia. (International Defence Review June 2014)

Yleistä tykistöstä

Kanada ja Iso-Britannia ovat Yhdysvaltain ohella maat, joilla on käyttöoikeus PSS-SOF ja SO CET-GXP -ohjelmistoihin, joilla tehdään koordinaattien mensurointia maalin tarkempien koordinaattien aikaansaamiseksi. Näillä ohjelmilla tavoitteena on CAT I SE 90 tarkkuus, eli 0-6 m tarkkuus kaikissa kolmessa dimensiossa 90 % todennäköisyydellä. NATO-johtoisella NIAG-työryhmällä tavoitteena on CAT I CE 90, jonka tavoitteena on sama tarkkuus, mutta vain kahdessa dimensiossa. (International Defence Review June 2014)

MUSEOMESTARIN KYMPPI

Kysymykset laati Museo
Militarian museomestari
Ilkka Vahtokari.

- Mihin tykkimiehet tarvitsivat keskiajalla lunttua?**
a) Ruudin punnitsemiseen b) Tykin laukaisemiseen
c) Lähitaisteluun
- Montako kenttäkanuunaa suomalaisilla oli Suomen sodan alkaessa helmikuussa 1808?**
a) 52 b) 87 c) 170
- Kuka toimi ensimmäisenä tykistön tarkastajana 2.2.1918-18.2.1918?**
a) EV Adolf Gustav von Rehausen b) Tykistönkenraali V.P. Nenonen c) KENRMAJ Lauri Kivekäs
- EV Nenonen kävi ostamassa talvisodan aikana 200 kpl 75 K 17 tykkejä. Mikä oli tykkien valmistusmaa?**
a) Amerikka b) Ranska c) Saksa
- Suomen Kenttätykistösäätiön plaketti on lyötetty tykis-tönkenraali V.P. Nenosen kunniaksi. Milloin tuo plaketti jaettiin ensimmäisen kerran?**
a) v. 1948 b) v. 1953 c) v. 1958
- Mitkä tykistön välineitä olivat 1960-luvulla käytetyt VRFK ja VRGKA?**
a) Suuntakehiä b) Mittausvälineitä c) Radioita
- Mikä joukkoyksikkö yhdistää seuraavia tykkimiehiä? EV Heimo Hukki, EV Martti Rintanen ja EV Ilkka Ranta.**
a) SaTR b) JPsto c) KarTR
- Kuka toimi puheenjohtajana Hämeenlinna-projektin rakennusorganisaatiossa kesällä 1993? Organisaation tehtävänä oli johtaa Linnankasarmien alueen korjaus- ja muutostyöt Tykistömuseon siirtoon Niinisalosta Hämeenlinnaan liittyen.**
a) professori Matti Peltonen b) KENRMAJ Pertti Jaakkola c) EVL Asko Kylliäinen
- Milloin ilmestyi ensimmäinen Tulikomentoja-lehti?**
a) v. 1989 b) v. 2001 c) v. 2004
- Missä perinteisessä tykistökaupungissa pidetään 6.12.2014 valtakunnallinen itsenäisyyspäivän paraati?**
a) Lappeenrannassa b) Oulussa c) Hämeenlinnassa

Vastaukset 1b, 2c, 3a, 4a, 5b, 6c, 7a, 8a, 9a, 10c

KULTAKESKUS OY

www.kultakeskus.fi

pitunneilla istuessa huomaa kaipaavansa leiriaamujen ja yöllisten taisteluharjoitusten haastetta.

Peruskoulutuskauden kruunasi sotilasvala 8.8.2014. Elokuun aurinko piti tunnelman lämpimänä ja pakotti vierailijat hakemaan ”ilmasuojaa” puiden alta. Kalustoesittely kiinnosti eritoten miespuolista kävijäkuntaa naispuolisten haastattelussa sotapoikiaan. Valapäivän päätteeksi suuntasimme ylpeänä lomille vihreät laatat loma-kauluspaitaan kiinnitettyinä.

Peruskoulutuskauden taistelu- ja ampumaharjoitus toimi peruskoulutuskautemme

loppunäytöksenä. Kahdeksan kilometrin jalkamarssi metsikössä venyi aiottua pidemmäksi suunnistusvirheen takia, mutta lopulta löysimme ryhmitysalueelle ja taisteluharjoitukset alkoivat. Kolmen päivän aikana harjoittelimme monipuolisesti toimintaa taistelukentällä: taistelijaparin hyökkäysammunta kovat piipussa, öinen taistelijaparin puolustusammunta ja loppuleirin taistelumarssi väijytyksiin ja koukkauksiin.

P-kautemme on nyt lopussa, mutta jatkamme tarinoita lehden seuraavassa numerossa AUK:n toiminnasta. ■

KOKOUSKUTSU

TYKKIMIEHET RY:N SYYSKOKOUS

pidetään lauantaina

22.11.2014 klo 13.00.

Kokouspaikkana on Museo Militaria
**Vanhankaupunginkatu 19,
13100 Hämeenlinna.**

Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 12 §:ssä mainitut asiat (mm. toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2015 sekä henkilövalinnat).

TERVETULOA!

Hallitus

Tulikomentoja

Tulikomentoja-lehden 25-vuotisjuhlanumero ilmestyy 5.12.2014

Kilta- ja kokoussivuille tarkoitettu materiaali sekä alkuvuoden 2015 merkkipäivät pyydetään toimittamaan ennen seuraavan numeron aineistopäivää 31.10.2014.

LEHDEN MATERIAALIEN
TOIMITUSOSOITTEET OVAT MUUTTUNEET.

Materiaalit kiltasivustolle lähetetään osoitteeseen:

kiltasivut.tulikomentoja@gmail.com ja

lehden aineistomateriaali osoitteeseen:

toimitus.tulikomentoja@gmail.com.

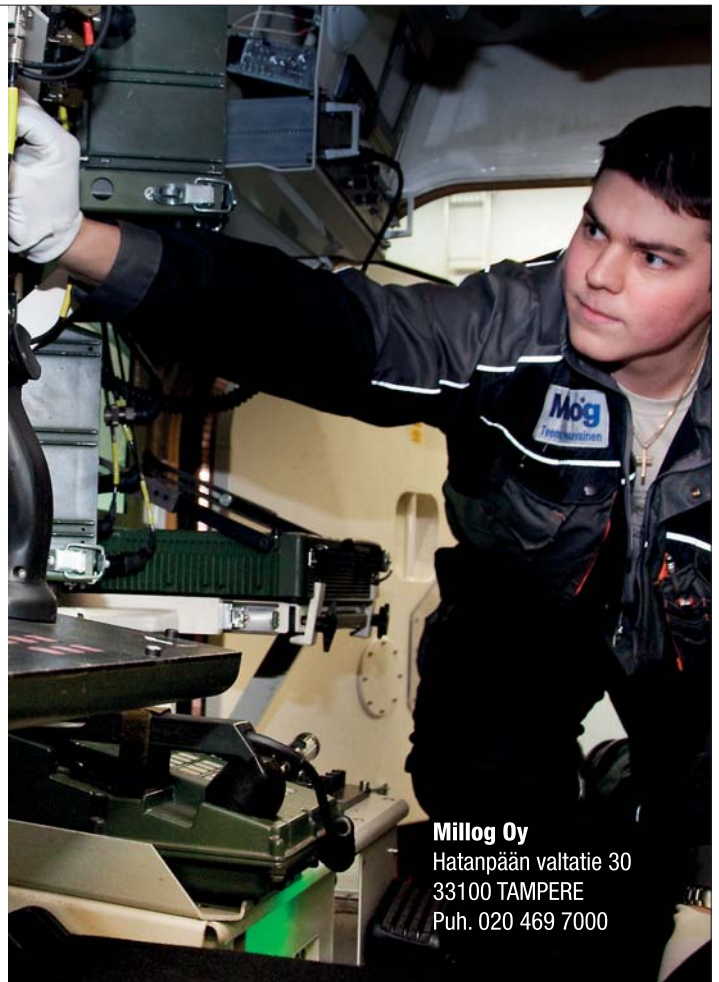
**Kestävää kehitystä
elinjakson alusta loppuun.**

**Edistyksellistä osaamista
valmistuksesta varastointiin.**

Puolustusvoimien strateginen kumppani Millog Oy vastaa maavoimien ajoneuvo- ja panssarikaluston, ase- ja elektroniikkajärjestelmien ja -laitteiden asennuksista, modifikaatioista ja kunnossapidosta sekä osallistuu maavoimien materiaalihankkeisiin.

Millog

www.millog.fi

Millog Oy
Hatanpään valtatie 30
33100 TAMPERE
Puh. 020 469 7000

MUSEO MILITARIA

THE ARTILLERY, ENGINEER AND SIGNALS MUSEUM OF FINLAND

Tykistö-, pioneeri- ja viestiaselajien historiaa esittelevä Museo Militaria tarjoaa monipuolista katsottavaa koko perheelle.

Vietä antoisa päivä museolla kiltaryhmänä tai perheenjäsenten seurassa.

Suunnista museon perusnäyttelyssä ja ammenna uutta tietoa asiantuntevalta opastuskierrokselta.

Koe elokuvateatterissa Ihantalan tykistökeskitys.

Nauti arkisin maittavasta lounaasta tai museokierroksen välillä piristävät kahvit Lounasravintola Militariassa.

Tee ostoksia Militaria Shopissa.

Pidä kokous tai järjestä juhlat Pohjolasalissa tai Tykkihallissa.

Katso lisätietoja www.museomilitaria.fi -sivustolta.

Vanhankaupunginkatu 19, HÄMEENLINNA

Puh (03) 682 4600, asiakaspalvelu@museomilitaria.fi

www.museomilitaria.fi

Tule viihtymään Museo Militariaan!